

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

другого (магістерського) рівня вищої освіти

**на тему: Діагностика фінансового забезпечення діяльності підприємства
та його ймовірних ризиків**

Виконала:

Кириченко Марія Михайлівна
здобувач освіти спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

Керівник:

Шалигіна Ірина Валеріївна
к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської
справи та страхування

Рецензент:

Дейнека Ольга Валеріївна
к.е.н., доцент кафедри фінансових технологій та
підприємництва
ННІ Бізнесу, економіки та менеджменту СумДУ

Суми – 2023

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет

Економіки і менеджменту

Кафедра

фінансів, банківської справи та страхування

Освітній ступінь

Магістр

Спеціальність

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Затверджую:

Завідувач кафедри

М.М.Геєнко

« » вересня 2022 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Кириченко Марії Михайлівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Діагностика фінансового забезпечення діяльності підприємства та його ймовірних ризиків

2. База практичного дослідження:

ТОВ «Шосткинська міська друкарня» м. Шостка

керівник роботи **Шалигіна Ірина Валеріївна, к.е.н., доцент**

(прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджена наказом по університету від _____

3. Строк подання студентом закінченого проекту (роботи) _____

4. Вихідні дані до проекту (роботи):

первинні та зведені документи, статутні та установчі документи

фінансова звітність ТОВ «Шосткинська міська друкарня» за 2020-2022р.р., законодавчо –

нормативні акти з питань формування та управління капіталом підприємства, монографії,

фахові наукові статті та доповіді на міжнародних науково-практичних конференціях за

темою дослідження

5. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

дослідити теоретико-методичні основи діагностики фінансового забезпечення діяльності підприємства та ймовірних його ризиків;

провести підбір та аналіз наукових літературних джерел з тематики дослідження;

навести організаційно–економічну характеристику ТОВ «Шосткинська міська друкарня»;

провести діагностику фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня»;

визначити та проаналізувати ймовірні ризики ТОВ «Шосткинська міська друкарня»;

визначити напрямки покращення фінансового забезпечення, розрахувати економічний

ефект покращення фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня» ;

сформулювати висновки

6. Дата видачі завдання

« ____ » _____ 2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів підготовки кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Визначення та затвердження теми дослідження, складання плану – графіку виконання роботи	вересень 2022 р.	
2.	Підбір та аналіз літературних джерел, підготовка першого теоретичного розділу	жовтень - грудень 2022р.	
3.	Збір аналітичної інформації, обробка результатів дослідження та підготовка другого розділу роботи	травень-липень 2023 р.	
4.	Підготовка третього розділу кваліфікаційної роботи	вересень - жовтень 2023 р.	
5.	Підготовка висновків, пропозицій та узгодження з керівником	жовтень-листопад 2023 р.	
6.	Підготовка кінцевого варіанту кваліфікаційної роботи	листопад – грудень 2023 р.	
7.	Опрацювання зауважень керівника, перевірка на автентичність	10-27 листопада 2023 р.	
8.	Рецензування кваліфікаційної роботи	до 05 грудня 2023 р.	
9.	Представлення кваліфікаційної роботи на кафедру, деканат	05-08 грудня 2023	
10.	Підготовка доповіді, презентації до кваліфікаційної роботи та її попередній захист	до 05 грудня 2023р.	
11.	Захист кваліфікаційної роботи	12 грудня 2023 р.	

Здобувач освіти _____

Кириченко М.М.

Керівник роботи _____

Шалигіна І.В.

Перевірку на автентичність проведено

Баранік Н.М.

Кваліфікаційна робота допущена до захисту

Лищенко М.О.

АНОТАЦІЯ

Кириченко М.М. Діагностика фінансового забезпечення діяльності підприємства та його ймовірних ризиків

Кваліфікаційна робота зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», СНАУ, Суми-2023 р. – Рукопис.

В кваліфікаційній роботі здійснено теоретико-методологічне обґрунтування діагностики фінансового забезпечення, розглянуто ризики та їх види. Діагностика фінансового стану визначається комплексною оцінкою показників, які відображають на певну дату надходження, розподіл та використання фінансових ресурсів. Діагностика фінансового забезпечення в сучасному світі набуває все більшого значення для ведення підприємницької діяльності, а саме для оптимізації процесів, виявленні ризиків, збільшенні прибутку підприємства. Провівши діагностику фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня», було виявлено, що підприємство декілька років поспіль не проводило оновлень основних засобів та потребує модернізації чи оновлення. Чистий прибуток становив в 2021 році 106,6 тис. грн, а в 2022 році зріс на 1155,4 тис. грн та становить 1262 тис. грн. Поточна дебіторська заборгованість у 2022 році становить 550,1 тис. грн, що на 373,5 тис. грн більше ніж в минулому році, відповідно обсяг продажів збільшується. Поточна кредиторська заборгованість зменшується з кожним роком, відповідно підприємство вчасно розраховується з постачальниками. Коефіцієнти оборотності мають динаміку збільшення, відповідно у підприємства достатньо обігових коштів для функціонування. Коефіцієнти рентабельності власного капіталу у 2022 році зменшився та становить 0,63, в попередньому році становила 1,37. Рентабельність реалізованої продукції зросла в 2022 році на 0,25 та становить 0,54. Проаналізувавши фінансову стійкість ТОВ «Шосткинська міська друкарня» є фінансово стійкою та має достатнє фінансове забезпечення для розвитку. Коефіцієнт фінансової стійкості в 2020 році становив 0,82, а в 2022 році 0,93. Показники ліквідності є досить високими, ТОВ «Шосткинська міська друкарня» може розраховуватись за поточними зобов'язаннями. Серед проаналізованих ризиків найбільш ймовірними є: ризик зменшення попиту поліграфічної продукції, несвоєчасне постачання виробничих матеріалів, операційний ризик, відсутність мотивації персоналу, ризик неякісної продукції. Для покращення фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня» було запропоновано закупити нове обладнання, яке має більші можливості ніж те обладнання що є на підприємстві. Закупівля нового обладнання розширить асортимент послуг, в свою чергу збільшиться ринок збуту, зросте прибуток, зменшить виникнення деяких ризиків. Також дане обладнання частково зможе замінити деякими функціями за необхідністю застаріле обладнання. При розрахунку економічного ефекту запропонованого обладнання було побудовано модель за новими видами товарів, яка показала доцільність закупівлі даного обладнання. В моделі розраховано що за перші 12 місяців підприємство отримає прибуток в сумі 127158,34 тис. грн, що є ефективним для фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня».

Ключові слова: фінансова діагностика, фінансове забезпечення, фінансовий стан, управління ризиками, види ризиків.

SUMMARY

Kyrychenko M.M. Diagnostics of the financial support of the enterprise and its probable risks

Qualification work on specialty 072 "Finance, banking and insurance", SNAU, Sumy-2023 - Manuscript.

In the qualification work, the theoretical and methodological justification of the diagnosis of financial support was carried out, the risks and their types were considered. Diagnostics of the financial condition is determined by a comprehensive assessment of indicators that reflect the receipt, distribution and use of financial resources on a certain date. Diagnostics of financial security in today's world is becoming more and more important for conducting business, namely for optimizing processes, identifying risks, and increasing the company's profit. Having carried out a diagnosis of the financial support of "Shostka City Printing " TOV, it was found that the company has not updated its fixed assets for several years in a row and needs to be modernized or updated. The net profit in 2021 amounted to 106.6 thousand UAH, and in 2022 it increased by 1155.4 thousand UAH and is 1262 thousand UAH. Current receivables in 2022 amount to UAH 550.1 thousand, which is UAH 373.5 thousand more than last year, correspondingly, the sales volume is increasing. Current accounts payable decrease every year, accordingly, the company settles with suppliers on time. Turnover coefficients have the dynamics of increase, accordingly, the enterprise has enough working capital for functioning. Return on equity ratios in 2022 decreased to 0.63, compared to 1.37 in the previous year. The profitability of the sold products increased in 2022 by 0.25 and is 0.54. Having analyzed the financial stability of "Shostka City Printing" TOV, it is financially stable and has sufficient financial support for development. The coefficient of financial stability in 2020 was 0.82, and in 2022 it was 0.93. Liquidity indicators are quite high, "Shostka City Printing" TOV can settle on current liabilities. Among the analyzed risks, the most likely are: the risk of a decrease in the demand for printing products, untimely supply of production materials, operational risk, lack of staff motivation, and the risk of low-quality products. In order to improve the financial support of " Shostka City Printing" TOV, it was proposed to purchase new equipment that has greater capabilities than the equipment that is available at the enterprise. The purchase of new equipment will expand the range of services, in turn, the sales market will increase, profits will increase, and some risks will be reduced. Also, this equipment will be able to partially replace outdated equipment with some functions if necessary. When calculating the economic effect of the proposed equipment, a model was built based on new types of goods, which showed the feasibility of purchasing this equipment. In the model, it is calculated that in the first 12 months, the company will receive a profit in the amount of UAH 127,158.34 thousand, which is effective for the financial support of "Shostka City Printing" TOV.

Key words: financial diagnostics, financial support, financial condition, risk management, types of risks.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 Теоретико-методичні аспекти діагностики фінансового забезпечення та ймовірних ризиків підприємства	10
1.1 Діагностика фінансового забезпечення підприємства та її види	10
1.2 Види ризиків та управління ними.....	16
РОЗДІЛ 2 Діагностика фінансового забезпечення діяльності та ймовірних ризиків ТОВ «Шосткинська міська друкарня».....	21
2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Шосткинська міська друкарня».....	21
2.2 Аналіз показників фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня».....	27
2.3 Аналіз ймовірних ризиків та управління ними ТОВ «Шосткинська міська друкарня».....	36
РОЗДІЛ 3 Напрями покращення фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня».....	42
3.1 Напрямки покращення фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня».....	42
3.2 Розрахунок економічного ефекту від запропонованих напрямків щодо покращення фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня».....	45
ВИСНОВКИ.....	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	59
ДОДАТКИ.....	63
Додаток А Фінансова звітність ТОВ «Шосткинська міська друкарня» 2020-2021р.р.	
Додаток Б Фінансова звітність ТОВ «Шосткинська міська друкарня» 2021-2022р.р.	
Додаток В Розрахунки до таблиці 2.1	
Додаток Г Розрахунки до таблиці 2.5	
Додаток Д Розрахунки до рисунка 2.2	
Додаток Ж Розрахунки до таблиці 2.6	

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасний фінансовий світ стає все більш масштабним, з'являється все більше підприємств з якими і збільшується кількість конкурентів. Важливим процесом ведення підприємницької діяльності, є фінансове забезпечення, яке визначає здатність підприємства до ефективного функціонування та перспективного розвитку в майбутньому серед конкурентів.

Фінансова діагностика в сучасному світі набуває все більшого значення. Саме за допомогою якісно проведеної діагностики стану підприємства стає зрозуміло на що треба звернути увагу та прийняти за необхідності певні дії. Майже кожне підприємство наразі проводить фінансову діагностику, деякі відслідковують тенденцію зміни показників помісячно, деякі поквартально, більшість проводить раз на рік.

Також не менш актуальним питанням при управлінні та формуванні фінансових ресурсів підприємства, по закінченню проведеної діагностики виявлення можливих ризиків та оцінка їх впливу на фінансовий стан підприємства. Кожне підприємство має ризики, але не кожне вміє ними управляти, тому багато підприємств вирішує питання ризиків при їх настанні, що не є ефективним. Тому важливим питанням при комплексному аналізі фінансового стану підприємства постають ймовірні ризики, які не слід недооцінювати, іноді ризики здаються малоймовірними, але вони можуть виступати початком руху підприємства до збитку. Найбільш важче управляти фінансовими ризиками ніж іншими наприклад виробничими.

Фінансова діагностика вимагає спеціальних знань та навичок і є складним процесом, однак при правильному використанні отриманих даних вона може стати цінним інструментом в підвищенні ефективності управління підприємством.

Фінансистам діагностика допомагає не тільки виявляти проблеми підприємства, але й показує як саме можна підвищити фінансову стабільність. Кожне підприємство в нестабільній ринковій економіці прагне повноцінно

функціонувати та отримувати прибуток, для цього потрібно своєчасно проводити фінансове планування на майбутнє: впроваджувати нові інвестиції, займатись пошуком нового ринку збуту, розвиватись відповідно до науково технічного прогресу.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є: проведення діагностики фінансового забезпечення для виявлення проблем в діяльності ТОВ «Шосткинська міська друкарня» та визначення основних ризиків які виникають в процесі діяльності.

Для досягнення зазначеної мети були поставлені такі завдання:

1. Вивчити проведення діагностики фінансового забезпечення.
2. Розглянути методи проведення діагностики фінансового забезпечення.
3. Обґрунтувати ризики та їх види.
4. Розглянути загальну характеристику ТОВ «Шосткинська міська друкарня».
5. Провести аналіз показників фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня».
6. Проаналізувати ймовірні ризики ТОВ «Шосткинська міська друкарня».
7. Визначити проблеми фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня».
8. Розробити шляхи покращення фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня».

Об'єктом дослідження є: діяльність ТОВ «Шосткинська міська друкарня».

Предмет дослідження: фінансове забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня» та ймовірні його ризики.

Елементи наукової новизни. Наукову новизну в даній роботі відображено в шляхах покращення розраховано модель фінансової ефективності по новим послугам, при закупівлі нового обладнання на підприємство, та визначено доцільність покупки.

Практичне значення одержаних результатів. Методику проведених досліджень можна застосовувати на практиці даного підприємства, за допомогою проведеного аналізу та розробки шляхів можна покращити фінансове забезпечення підприємства.

При дослідження об'єкта в роботі використані наступні наукові методи: табличний метод, горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, порівняльний аналіз, графічний метод, метод фінансових коефіцієнтів, факторний метод.

Апробація результатів дослідження. Дослідження були опубліковані в двох наукових конференціях: II Міжнародна науково-практична конференція «European scientific congress» 20-22.03.2023 року. Мадрид, Іспанія; Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (25-28 квітня 2023 р.). – Суми, 2023.

Публікації. За матеріалами кваліфікаційної роботи опубліковано дві тези наукових конференцій.

Структура і обсяг роботи. При написанні дослідження побудована структура кваліфікаційної роботи наступним чином: вступ, 3 розділи (кожний розділ має по 3 підрозділи), висновки, список використаних джерел із 28 найменувань, 6 додатків. Дослідження містить: 14 таблиць, 5 рисунки. Загальний обсяг 62 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЙМОВІРНИХ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Діагностика фінансового забезпечення підприємства та її види

Кожне підприємство є складним механізмом, яке постійно розвивається. Підприємства зараз працюють в висококонкурентному середовищі. Потрібно виготовляти сучасний якісний продукт, а це потребує інвестицій в розробки. Важливим етапом є вибір методів для визначення рівня фінансового забезпечення та чи є підприємство інвестиційно привабливим.

Діагностика фінансового стану є одним з таких методів, яка полягає в оцінюванні фінансових критеріїв та в примноженні активів підприємства. Перед вибором необхідної методології діагностики треба обрати головні фактори оцінки: специфіку підприємства, наявність достовірної інформації, ціль аналізу. [1]

Фінансовий стан підприємства показує характеристики підприємства в яких відповідно до певної одиниці часу, відображаються фінансові ресурси надходження, розподілу та використання. Діагностика фінансового стану визначається оцінкою показників, які комплексно відображають на певний момент часу аналіз надходження, розподілу і використання фінансових ресурсів діяльності підприємства. В даній публікації при виборі показників проведення фінансової діагностики зазначається, що основну оцінку фінансового стану відображають лише два типи показників, це рентабельність та оборотність. Вони показують чи яку оборотність має підприємства та діяльність підприємства в цілому, відповідно вони є показниками ефективності. Для проведення діагностики пропонується взяти метод розрахунку грошових потоків та з'єднати його з коефіцієнтним аналізом.[2]

В даній статті фінансовий аналіз розглядається у вигляді частини управління для забезпечення його фінансової безпеки. Існує значна кількість методик, але вони всі побудовані враховуючи вимоги нормативних актів, в них наведені рекомендації для проведення аналізу. Поглиблений аналіз підприємств складається з аналізу фінансового стану та виробничо-господарського аналізу діяльності підприємства.

Фінансову діагностику можуть проводити з метою визнання підприємства платоспроможним чи неплатоспроможним. Також для виявлення чинників впливу негативних чи позитивних, які відображаються на результатах діяльності.

В іншому випадку фінансову діагностику проводять для визначення інвестиційної привабливості підприємства, для розробки інвестиційних проектів та для заохочення інвесторів.

Підприємствам боржникам для отримання відстрочки або розстрочки, потрібно разом з письмовою заявою додавати діагностику фінансового стану за звітній період.

При отриманні позики від міжнародних фінансових організацій, проводиться оцінка фінансового стану для розрахунку розміру забезпечення, її виду, обслуговування та сплатування позики. [3]

Фінансовим аналізом є процес оцінки бізнесу, проекту для визначення його ефективності та придатності. Для прийняття майбутніх бізнес рішень проводиться внутрішній фінансовий аналіз для перегляду динаміки минулих успіхів. Розглянемо два види фінансового аналізу:

1. Фундаментальний аналіз проводиться для визначення вартості бізнесу, використовується аналіз коефіцієнтів економічного аналізу та фінансових ситуацій. Його мета отримати ціну, яку інвестор порівнює з поточною ціною та побачить різницю переоцінки чи недооцінки цінного паперу.

2. Технічний аналіз користується даними торгової діяльності. Намагаючись відобразити всю загальнодоступну інформацію аналізуючи цінові зміни цінних паперів, шукаючи закономірності та тренди. Вважається, що ціна цінного паперу відображає всю загальнодоступну інформацію.

Фінансовий аналіз може в себе включати дослідження операційних відхилень чи розрахунків фінансових показників, також дослідження динаміки фінансової звітності. [4]

Підприємство веде свою діяльність ефективно, якщо воно:

- 1) Рентабельне.
- 2) Вчасно розраховується з зобов'язаннями.
- 3) Доцільно використовує та споживає власні активи.

В наш час використовують багато різних підходів оцінки фінансового забезпечення. Діагностику фінансового стану можна проводити у наступних формах:

- аналіз показників ефективності, відповідно до стратегічних цілей підприємства;
- експрес діагностика фінансового стану, тобто це аналіз системи взаємопов'язаних показників, фінансового стану;
- здійснення контролю за фінансовими показниками, для зменшення негативної динаміки.

Основними завданнями фінансової діагностики є: відображення фінансового стану діяльності підприємства, виявлення факторів, які вплинули на фінансові параметри, розробка прогнозу фінансового стану, регенерація стану функціонування підприємства, звуження інформації для прийняття фінансових рішень. Процес проведення фінансової діагностики є достатньо довготривалим та складним, за допомогою якого проводиться оцінювання звітного стану з його попереднім періодом.

Фінансова діагностика є залежить від правильності проведеного аналізу, та є вирішальною в прийнятті управлінських рішень, які спрямовані на поліпшенні діяльності та підвищенні ефективності, прибутковості. [5]

В даній статті автори розглядають діагностику, як діагностику цифрової зрілості бізнесу, в даний час вона ще є недостатньо вивченою проблемою управління. Цифрова діагностика за допомогою екосистем цифрових платформ

дозволяє розробити бізнес моделі розвитку підприємства провівши ряд наступних досліджень: аналізу інтелектуальних, цифрових обліково-аналітичних, фінансових ресурсів.

В сучасному визначенні розвитку потенціалу підприємства діагност, фінансист або аналітик повинен не тільки бездоганно володіти сучасними методами оцінки, аналізу, а також розбиратися та бути досвідченим в галузі бізнесу, конкурентному середовищі, опрацьовувати велику масу обліково-аналітичної інформації.

В комплексній автоматизації бізнес процесів підприємства аналітика даних відбувається в єдиній системі. Це допоможе охоплювати не процес та результат різних відділів підприємства. Тобто керовані процеси забезпечують перспективний та стійкий розвиток для компанії.

Комплексна автоматизація потрібна в наступних випадках: бракує аналітичних даних для аналізу, несумісність програмних технологій (старе програмне бухгалтерське забезпечення з новою системою управління), застарілі системи складно адаптуються до нових вимог, що ускладнює надавати запити клієнтам.

Новітні програми забезпечення поєднують в собі бухгалтерський та управлінський облік, в свою чергу покращує та пришвидшує цим проведення діагностик фінансового стану підприємств.[6]

Дана наукова публікація представляє діагностичну аналітику, як розділ аналітики який має відповісти на питання: «Чому так сталося?». Діагностична аналітика є одним із видів бізнес-аналітики розглянемо кожний вид:

1. Описова аналітика є першою при аналізі даних, вивчаються дані зі сховищ, які часто зберігались, а потім відображають динаміку в історичних тенденціях. Це може дати відповідь на питання: «Що сталося?». Прикладами є фінансові звіти.

2. Діагностична аналітика причини цих змін динаміки, допомагаючи підприємствам зрозуміти чому виникли ці тенденції.

3. Прогностична діагностика розглядає майбутній вплив потенційних тенденцій.

4. Рекомендована аналітика пропонує дії, щоб вплинути на майбутні тенденції та покращити фінансові результати.

Діагностична аналітика використовує різні методи:

1. Деталізація даних, виявляє більш детальну інформацію, це можуть бути дані про продажі або роздрібні канали та інше.

2. Інтелектуальний аналіз даних займається пошуком великих обсягів даних, шукає шаблони та асоціації в них, наприклад найпоширеніші фактори.

3. Кореляційний аналіз перевіряє зв'язок однієї змінної з іншою.[7]

Дослідивши різні джерела щодо фінансової діагностики можна сказати наступне:

1. Єдиного визначення діагностики фінансового забезпечення немає.

2. Фінансова діагностика має різні наукові підходи.

3. Різні методи проведення з різними очікуваними результатами.

Перед проведенням діагностики фінансового забезпечення кожному підприємству потрібно розробляти свою методику проведення, підібрати види аналізу та задля якісного проведення вибрати ціль аналізу.

Діагностику фінансового забезпечення об'єднує мета її проведення. Тобто визначення факторів, які негативно впливають на фінансову діяльність та розробка поліпшення управління фінансовими ресурсами.[8]

Аналіз фінансової ефективності включає повну діагностику прибутковості та фінансової надійності. Для проведення діагностики використовують фінансову звітність: баланс та звіт про фінансовий стан. Проведення фінансової діагностики включає в себе велику кількість методів. [9]

Одним з таких методів є SWOT-аналіз, він забезпечує визначення сильних та слабких сторін, можливостей і загроз. Оцінка проводиться за внутрішніми та зовнішніми джерелами інформації. Даний метод має ряд переваг: оперативне оцінювання великої кількості факторів, універсальність, простота проведення. [10]

Оцінка показників фінансово-майнового стану передбачає визначення економічного потенціалу діяльності підприємства. Даний складається із різних коефіцієнтів: фондоозброєність, фондівіддача, часта основних засобів в активах та інші з урахування специфіки галузі. Даний тип оцінювання дає змогу виявити проблемні напрями та досліджувати причини, однак на його основі важко зробити обґрунтовані висновки в цілому про фінансово майновий стан.[11]

Горизонтальний та вертикальний аналіз відносяться до моделювання зміни фінансових показників. Вертикальний аналіз відображається у вигляді відносних показників через питому вагу кожної статті у загальному підсумку даних про економічну діяльність підприємства, оцінка їх зміни в динаміці. Горизонтальним аналізом є відображення абсолютних показників економічної діяльності підприємства за певний період, розраховується темп зміни в сумі та відсотках.[12]

Ділова активність відображає здатність підприємства до інноваційного розвитку в поточному періоді та в майбутньому. За допомогою ділової активності реалізуються стратегічні плани розвитку, досягається лідерству на ринку, реалізовується потенціал зростання. При розробці заходів до забезпечення підприємства, важливо оцінювати рівень ділової активності. Основні властивості ділової активності: визначає конкурентоздатність підприємства, можливість стратегічно виявити слабкі та сильні сторони діяльності, характеризує рівень використання потенціалу підприємства, дає можливість проаналізувати фінансовий стан підприємства. Управління діловою активністю є дуже складним процесом, чіткі прийняті обґрунтовані рішення після проведення фінансового аналізу можуть підвищити ефективність бізнесу.[13]

Індикатором успішного функціонування є показник рентабельності. Способом аналізу прибутковості підприємств в цілому та за окремими напрямками його діяльності, щоб сформулювати ефективне управління фінансами є побудова організаційно-інформаційної моделі рентабельності. За допомогою проведеного аналізу можна визначити напрями підвищення рентабельності підприємства. Для

правильного проведення рентабельності необхідно врахувати причинно-наслідкові зв'язки, також результати проведеного факторного аналізу. [14]

Однією з умов виживання підприємства та ефективного його функціонування є фінансова стійкість. Одним із завдань фінансової стійкості є забезпечення оптимального рівня діяльності. Фінансова стійкість є комплексною багатогранною економічною категорією, має різноманітність підходів та схильність впливу безлічі чинників. В сучасних умовах коли відбуваються динамічні зміни та з'являються непередбачувані фактори, підприємства можуть забезпечити фінансову стійкість тільки при комплексному поєднанні організаційної, технологічної, репутаційної стійкості та бізнес моделі. [15]

Основні найбільш інформативні параметри, які отримує підприємство після проведених аналізів і є результатом діагностики фінансового стану. Результати, які відображають об'єктивну та точну використовують при формуванні планів розвитку підприємства.

Ні один власник не повинен нехтувати можливостями збільшення прибутку, які можна виявити провівши ретельний та своєчасний аналіз діагностики фінансового стану. [16]

Проведення діагностики фінансового стану потребує розробки етапів, які дають можливість виявити всі негативні фактори впливу та їх джерела походження.

1.2 Види ризиків та управління ними

Автор наукової статті Нечипоренко А. розглядає ризик, як ключовий елемент ведення підприємництва. Для підприємства важливо вчасно уникнути можливих загроз та ліквідовувати наслідки від можливих явищ. Невизначеність ризиковості розглядається як первинне явище, а ризик вторинне. В даний час відбувається бурхливий розвиток фінансових відносин, розширюється сфера їх застосування, з'являються фінансові канали поширення кризових явищ, розширює сферу

управління фінансовими ризиками. Фінансовий ризик – це ризик, з імовірністю втрати фінансових ресурсів. Розглянемо фактори впливу на фінансові ризики:

1. Зовнішні фактори: державне регулювання, темпи інфляції, рівень економічного розвитку, зміни процентної ставки на фінансовому ринку, економічне становище в галузі діяльності, зміни курсів іноземних валют, форс мажорні обставини.

2. Внутрішні фактори: наявність власних фінансових ресурсів, фінансова політика, структура активів, рівень інвестиційної активності, незбалансованість формування грошових потоків, якість інформаційної бази, рівень кваліфікації фінансових менеджерів.[17]

В наступному науковому дослідженні розглядається система управління ризиками підприємства. Під системою розуміється визначення базової структури раціонального процесу пошуку та усунення ризиків. Ризик розглядається, як подія, або ж шанс мати перевагу над конкурентами. Стикаючись з великою конкуренцією важко диверсифікувати бізнес-операції на всі частини, тому підприємствами керують величезна кількість осіб, кожна з яких має певну роль та відповідальність. Окрім управління та стратегічного планування важливим стало для підприємств вимірювання ризиків.

Іноді не вдавалось реалізовувати стратегії через кілька факторів, одним з них є те що підприємство не в змозі оцінити ризики пов'язані з бізнесом. Світ змінюється постійно, тому складність бізнесу зростає до зовнішніх зацікавлених сторін, на сьогодні є спостереження, що вартість бізнесу змінилась з фізичного права на інформаційні.

Підприємства почали розробляти різні підходи управління ризиками, усунувши традиційні підходи та прийнявши нову тактику.[18]

Мері К. Пратт наводить в своїй статті 13 загальноприйнятих і нових типів бізнес-ризиків, які повинні розуміти керівники підприємства, розглянемо кожний:

1. Стратегічний ризик. Базується на проблемах, які можуть вплинути на виконання стратегічних цілей. До нього відносяться конкурентні переваги

організації на ринку, впливу внутрішніх та зовнішніх факторів, які можуть їх зменшити. Елементи, які враховують при управлінні стратегічним ризиком: навички вищого керівництва та бізнес-менеджменту, орієнтація в бізнесі та ринкових змінах, успішний запуск нових продуктів.

2. Операційний ризик. Управління операційним ризиком стосується політики, процесів, систем та людей, які впровадило підприємство та гарантує що вони витримують несприятливі події. Тобто цей ризик пов'язаний з основною діяльністю підприємства.

3. Ризик процесу. Цей ризик стосується різноманітних бізнес процесів, які підтримують діяльність підприємств: основні внутрішні процеси, ланцюгові поставки, цифрові робочі процеси. Підприємство повинно оцінити наслідки, якщо є прогалини в процесах та вирішити, як їх пом'якшити.

4. Фінансовий ризик. Цей ризик пов'язаний з факторами, які впливають на грошові потоки, прибутковість та платоспроможність підприємства.

5. Ризик відповідності. Підприємства мають відповідати нормативним вимогам. Також цей ризик називають регулятивним або ризиком відповідності та управління.

6. Юридичний ризик. Підприємство має гарантувати, що дотримується договірних зобов'язань та відповідних законів. Підприємство має розуміти наслідки невиконання своїх юридичних зобов'язань.

7. Макроекономічний ризик. Цей ризик пов'язаний з розширення ринку: глобалізацією торгівлі, підвищення процентних ставок. Цьому ризику потрібно постійно приділяти увагу.

8. Людський ризик. Всі підприємства розраховують на людей, чи будуть вони відповідати потрібним навичкам, очікуваним вимогам, та компетенціям.

9. Технологічний ризик. Весь бізнес спирається на нові технології, воно може бути дороге або недостатньо стійке. Застаріле обладнання або системи можуть вийти з ладу.

10. Ризик кібербезпеки. Цей ризик відноситься до потенційних проблем з бізнесом та фінансовими втратами через кібератаку. Він впливає на роботу та порушень безпеки призводить до крадіжки даних компанії. Вони завдають фінансової шкоди та репутації компанії.

11. Ризик даних. Безпеку даних включають до ризику кібербезпеки. Також його вважають окремим, який включає в себе управління та керування даними.

12. Ризик штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту в бізнесі розширюється, підприємства потрібно бути більш уважними до подачі даних, моделей, структур.

13. Ризик репутації. Наскільки добре підприємство вміє чи не вміє управляти своїми ризиками впливає на репутацію або позицію на ринку.[19]

Механізм розвитку управління ризиками складається з наступних наукових підходів: процесний, системний, ситуаційний.

Функціями механізму розвитку управління ризиками є: організація, планування, мотивація, контроль.

Методи механізму розвитку управління ризику: економічні, соціальні, інформаційно-технологічні.

До ряду інструментів управління ризиками відносять: фінансові інструменти (реструктуризація, фінансовий контролінг), підвищення ефективності (цифровізація, програмне забезпечення), розвиток кадрового потенціалу (обмін досвідом), інструменти управління ризиками (страхування, резервування).[20]

Якщо є ризик і він стає реальністю, добре підготовлений бізнес може мінімізувати вплив на прибуток, а також негативний вплив на клієнтів. Відомим компаніям здатність визначати ризики є основною частиною стратегічного планування. Ризики визначають кількома способами. Стратегії по виявленню ризиків ґрунтуються на всебічному аналізі діяльності підприємства. Більшість організацій виявляють стратегічні ризики та зовнішні загрози, якими можна запобігти, або керувати шляхом передачі, прийняття, зменшення чи усунення.[21]

План дій поводження із ризиком: ідентифікація ризика, формулювання ризика – опис втрат, які може понести підприємство, декілька стратегій поводження з ризиком, список дій необхідних для керування, терміни та відповідальні особи.[22]

При виборі стратегічного напрямку необхідно звернути увагу на те, що:

1. Попередження ризику, ефективний метод за допомогою додаткової інформації та проведених заходів можливо попередити ті чи інші ризики.
2. Уникнення ризику, відмова від певних заходів, де є значні ризики.
3. Передача ризику, розподіл між партнерами, установами, страховими компаніями, які готові розділити ризик.
4. Зниження ризику, внутрішні методи (резерви, здобуття додаткової інформації) чи зовнішні (диверсифікація, страхування).
5. Прийняття ризику, коли підприємство має значний обсяг інформації. [23]

Дослідивши наукові статті можна сказати, що для успішного управління бізнесом потрібно мати різні навички: фінансові, управління, аудиторські та інші. Ризиків існує дуже багато, а факторів впливу з різних боків на один і той самий ризик ще більше. Їх можна запобігати, якщо постійно спостерігати за процесами та проводити їхній аналіз.

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЙМОВІРНИХ РИЗИКІВ ТОВ «ШОСТКИНСЬКА МІСЬКА ДРУКАРНЯ»

2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Шосткинська міська друкарня»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Шосткинська міська друкарня» створене згідно з протоколом №1 від 7 квітня 1998 р. установчих зборів учасників товариства, та на підставі Цивільного [24] та Господарського кодексів [25], Закону України «Про господарські товариства» [26]. Дата державної реєстрації припадає на 13 квітня 1998 року.

В 2007 році в акціонерному товаристві були викуплені 100% акцій на користь Булитко Т. О. яка і на даний момент є власником даного підприємства.

На даний момент керівником підприємства є директор – Булитко Т. О. Місцезнаходження підприємства: Україна, індекс 41100, Сумська обл., м. Шостка, вул. Свободи 69. Місцезнаходження підприємства є його юридична адреса.

Вищим органом ТОВ «Шосткинська міська друкарня» є директор та заступник директора, вони вирішують всі питання стосовно діяльності підприємства.

Форма власності: приватна.

Підприємство є юридичною особою та діє на підставі статуту і чинного законодавства України.

ТОВ «Шосткинська міська друкарня» надає поліграфічні послуги, а саме:

- 1) друк газет, журналів, бланків, візитки, фото з носіїв інформації та ін.;
- 2) виготовлення печаток та штампів;
- 3) палітурні роботи;
- 4) тиснення золотом, сріблом;

- 5) послуги з графічного дизайну;
- 6) ламінація;
- 7) розрізка замовлень та паперу на потрібні розміри.

Максимальний розмір друку формат А2 (594-420 мм). Для виготовлення замовлень використовують такі види паперу:

- 1) газетна (42-45 г/м²);
- 2) крейдований папір (60-300 г/м²);
- 3) офсетний папір (55-200 г/м²);
- 4) картон макулатурний;
- 5) пакувальний папір;
- 6) різнокольоровий папір різної щільності.

Організація виробничого процесу виглядає наступним чином: відділ замовлень, відділ дизайну, виробничий відділ.

Закупівля матеріалів для виробництва відбувається в відділі замовлень. Замовляють в різних постачальників в залежності від ринкових цін. Постійних постачальників підприємство не має.

На ринку серед конкурентів є один єдиний незначний конкурент серед району та в прилеглих районах, це маленька друкарня «Зодіак».

Підприємство має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в банках, а також печатки зі своїм найменуванням, штампи, емблему та фірмові бланки. Розмір зареєстрованого статутного фонду становить 96,3 тис. грн.

ТОВ «Шосткинська міська друкарня» використовує спрощену фінансову звітність мікропідприємства, в свою чергу використовує такі види звітності форма N 1-мс та форма N 2-мс.

Матеріально-технічною базою підприємства є залучені в процес виробництва основні засоби та знаряддя: будівля, ротаційна офсетна машина для друку газет RO-62, офсетні бланкові машини (ADAST Romayor-313, 315; GRONHI), різальні машини 2 шт., зшивальна машина, прес для тиснення золотом, ультрафіолетова рама для виготовлення офсетних форм 2 шт., розмоточна машина, прес для

макулатури, дріль, ламінатор, ПК – 5 шт., ноутбук, принтери (фотопринтер, 3 шт. А4 формату чорно-білі, 2 шт. А3 формату лазерні).

Місія підприємства – допомагаємо бізнесу та пресі, виготовляючи поліграфічну продукцію.

Мета підприємства – виготовлення поліграфічної продукції в найкоротші терміни та найкращої якості.

Цілями ТОВ «Шосткинська міська друкарня» є:

1. виготовлення поліграфічної високоякісної продукції;
2. збільшення продажів;
3. зробити текст доступним, читабельним;
4. одержання прибутку.

ТОВ «Шосткинська міська друкарня» має вертикальну організаційну структуру управління зображену на рисунку 2.1.

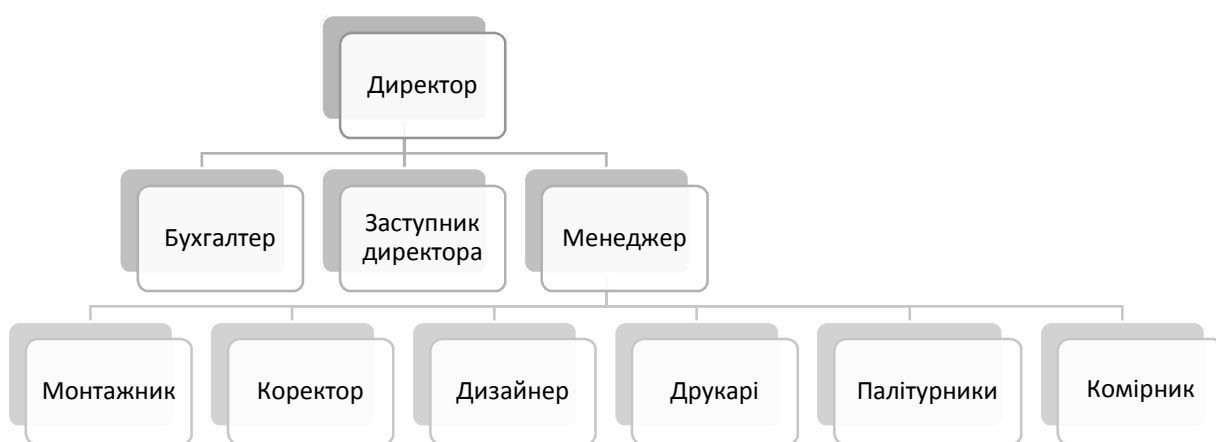

Рисунок 2.1 – Організаційна структура ТОВ «Шосткинська міська друкарня»

Джерело: Статут ТОВ «Шосткинська міська друкарня»

Замовлення клієнтів приймає менеджер, яка розраховує вартість по тиражу та щільності паперу, після узгодження з клієнтом замовлення передається до дизайнера. Дизайнер співпрацює з коректором після завершення дизайнерської

роботи, документ виводиться принтером на прозорий папір та передається до монтажника. Монтажник розміщує замовлення на офсетній формі відповідно до поліграфічних норм, після чого передає її друкарю. Друкар друкує замовлення на відповідному папері і відповідній машині необхідний тираж та передає його до палітурника. Палітурник за необхідності розрізає на необхідний формат і за необхідності робитиме палітурку. Потім пакує та передає готове запаковане замовлення менеджеру. Менеджер передає замовлення замовнику.

За замовлення спочатку сплачує клієнт і лише потім замовлення іде в роботу, але постійні клієнти сплачують замовлення по факту виготовлення.

Підприємство є невеликим тому фінансовим плануванням займається директор. Бухгалтер є одним єдиним на підприємстві, тому він займається всі аналітичними розрахунками, та веде звітність.

Важливе значення у виробництві відіграють основні засоби, тому потрібно вивчати та аналізувати забезпеченість, наявність та стан основних засобів. При теперішньому високому технічному рівні виробництва розвиненість основних виробничих фондів та технічний стан, відображають потужність та потенційні можливості виробництва.

В таблиці 2.1 наведені розраховані показники майнового стану ТОВ «Шосткинська міська друкарня» за 2020-2022 роки розрахунки до таблиці відображені в додатку В.

Як показано в таблиці валюта балансу підприємства зросла відносно попередніх років у 2021 році на 60,4 тис. грн, а у 2022 році на 1312,3 тис. грн. Середня величина основних засобів також зросла в 2022 році, а 6,5 тис. грн. Показник фондоозброєності зріс на 0,59 у 2022 році відносно 2021 року, тобто вартість основних засобів на одного чоловіка зросла.

Ефективність основних фондів, які приймають участь у виробництві, що припадає на 1 грн у 2022 році становила 11,52 грн доходу, що є більшим ніж у 2021 році на 2,73 грн, у 2021 році відносно 2020 року зріс на 2,89 грн. Частка основних фондів у 2022 році зменшилась на 0,82 відносно 2021 року, у 2021 році зменшилась

на 0,05 відносно 2020 року. Коефіцієнт зносу основних засобів у 2022 році, зріс на 0,01, а у 2021 році зменшився на 0,01 відносно попередніх років. Коефіцієнт мобільності активів зріс у 2022 році на 3,59 відносно минулого року, а у 2021 році на 0,04.

Таблиця 2.1 - Показники майнового стану ТОВ «Шосткинська міська друкарня» за 2020-2022 рік

№ п/п	Показники	2020	2021	2022	Відхилення (+,-) 2021 від 2020	Відхилення (+,-) 2022 від 2021
1	Валюта балансу (майно підприємства), тис. грн.	979,8	1040,2	2352,5	60,4	1312,3
2	Середня величина основних засобів, тис. грн.	-	363,65	370,1	-	6,45
3	Фондоозброєність тис. грн./чол	-	33,06	33,65	-	0,59
4	Фондовіддача основних фондів	-	8,79	11,52	2,89	2,73
5	Частка основних засобів в активах	1,56	1,51	0,69	-0,05	-0,82
6	Коефіцієнт зносу основних засобів	0,77	0,76	0,77	-0,01	0,01
7	Коефіцієнт мобільності активів	1,76	1,80	5,39	0,04	3,59

Джерело: Додаток А-Б

Кінцеві результати від виробництва в великій мірі залежать від технічного стану основних засобів. Провівши аналіз помітно, що основні засоби є застарілими і це призводить до збільшення матеріальних та трудових витрат від нерационального використання матеріалів, електроенергії, витрат на їх ремонт, також це може призвести до низькоякісної продукції. Отже, підприємству необхідно своєчасно проводити технічне переозброєння або модернізації. Оновлень основних виробничих фондів за останні роки не відбувалось. Темпи росту показників є невеликими, хоча мобільність активів має та валюта балансу мають темпи приросту, які відображають потенційну здатність підприємства до розширення або заміни основних виробничих фондів. Також проведені результати свідчать, що підприємство дане обладнання використовує досить ефективно.

Найголовнішим звітом на підприємстві є звіт про фінансові результати, саме в ньому відображаються результати діяльності за звітний період в вигляді прибутку

чи збитку. Проведемо аналіз та звіту про фінансові результати ТОВ «Шосткинська міська друкарня» та відобразимо дані таблиці 2.2, це дасть змогу оцінити загальний фінансовий стан.

З наведеної таблиці видно, що чистий дохід від реалізації продукції в 2022 році становив 4242,4 тис. грн, що на 943,7 тис. грн більше ніж в попередньому році. В 2021 році склав 3268,7 тис. грн, більше ніж в 2020 році на 1173 тис. грн. Інші доходи в 2022 році становили 59 тис. грн, а в 2021 році 95 тис. грн, в 2022 році було отримано менша на 36 тис. грн, в 2020 році становлять 37,7 тис. грн.

Таблиця 2.2 – Аналіз фінансових результатів ТОВ «Шосткинська міська друкарня» за 2020-2022 роки

Показники	2020	2021	2022	2021 до 2020	2022 до 2021
	тис. грн	тис. грн	тис. грн	Відхилення +/-	
				тис. грн	тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2095,7	3268,7	4242,4	1173	943,7
Інші доходи	36,7	95	59	58,3	-36
Разом доходи	2132,4	3363,7	4301,4	1231,3	937,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-1637,5	-2335,8	-1955,6	698,3	-380,2
Інші витрати	-647,3	-921,3	-1083,8	274	162,5
Разом витрати	2284,8	3257,1	3039,4	972,3	-217,7
Фінансовий результат до оподаткування	-152,4	106,6	1262	259	1155,4
Чистий прибуток (збиток)	-152,4	106,6	1262	259	1155,4

Джерело: Додаток А-Б

Витрати (собівартість реалізованої продукції та інші витрати) становили в 2020 році 2284,8 тис. грн, в 2021 році зросли на 972,3 тис. грн та становлять 3257,1 тис. грн, а в 2022 році витрати зменшились на 217,7 тис. грн відповідно становлять 3039,4 тис. грн.

Інші витрати в 2021 році збільшилися на 274 тис. грн, а в 2022 році збільшилися на 162,5 тис. грн.

В 2020 році підприємство отримало збиток на суму 152,4 тис. грн внаслідок того що витрати були більшими ніж отриманий дохід. В 2021 році підприємство отримало чистий прибуток на суму 106,6 тис. грн, в 2022 році він зріс на 1155,4 тис. грн та становив 1262 тис. грн.

2.2 Аналіз показників фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня»

Для загальної оцінки структури статей фінансової звітності проведемо вертикальний аналіз, який показує питому вагу у відсотковому співвідношенні до загального підсумку по кожному року окремо. Також горизонтальний аналіз зміни динаміки відхилення показників з попередніми роками доповнить дану таблицю. Відобразимо всі показники за активом балансу в таблиці 2.3.

Актив балансу складається з необоротних активів до них входять основні засоби, які в 2022 році становили 368,4 тис. грн відповідно 15,7 %, що в порівнянні з 2021 роком зменшились на 3,4 тис. грн, а 2021 році в порівнянні з попереднім збільшились на 16,3 тис. грн та становили 371,8 тис. грн відповідно 35,7 %.

Оборотні активи складаються з запасів (фарби, запчастини, папір та ін. що знаходиться на складі), поточної дебіторської заборгованості (плата клієнтів за виконані послуги), грошей та їх еквівалентів, інших оборотних активів.

Запаси в 2022 році становили 608,7 тис. грн відповідно 25,9 %, що в порівнянні з 2021 роком збільшились на 161,3 тис. грн, а в 2021 році відповідно до попереднього збільшились на 0,5 тис. грн та становили 447,4 тис. грн відповідно 43 % від загального.

Гроші та їх еквіваленти становили в 2022 році 808,3 тис. грн – 34,4 %, показник є більшим з попереднім роком на 763,9 тис. грн цей показник має позитивну динаміку ніж в 2021 році 44,4 тис. грн та в 2020 році 16,2 тис. грн.

Інші необоротні активи в 2020 році становили 11,8 тис. грн – 1,2 %. В 2021 та в 2022 році даних в обліку по цій статті не було.

Таблиця 2.3 – Горизонтальний та вертикальний аналіз ТОВ «Шосткинська міська друкарня» активу балансу за 2020-2022 рік

Показники	2020		2021		2022		2021 до 2020	2022 до 2021
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%	Відхилення	
							тис.грн	тис.грн
Актив								
I. Необоротні активи								
Основні засоби:	355,5	36,3	371,8	35,7	368,4	15,7	16,3	-3,4
Усього за розділом	355,5	36,3	371,8	35,7	368,4	15,7	16,3	-3,4
II. Оборотні активи								
Запаси	446,9	45,6	447,4	43	608,7	25,9	0,5	161,3
Поточна дебіторська заборгованість	149,4	15,2	176,6	17	550,1	23,4	27,2	373,5
Гроші та їх еквіваленти	16,2	1,7	44,4	4,3	808,3	34,4	28,2	763,9
Інші оборотні активи	11,8	1,2	-	-	-	-	-	-
Усього за розділом	624,3	63,7	668,4	64,3	1984,1	84,3	44,1	1315,7
Баланс	979,8	100	1040,2	100	2352,5	100	60,4	1312,3

Джерело: Додаток А-Б

Поточна дебіторська заборгованість у 2022 році становить 550,1 тис. грн, питома вага становить 23,4 %, що на 373,5 тис. грн більш ніж у 2021 році. В 2021 році 176,6 тис. грн – 17 % , більше ніж в 2020 році на 27,2 тис. грн. Збільшення дебіторської заборгованості показує, що обсяги продажу збільшуються. Також, це показує майбутні надходження, якщо дебітори є платоспроможними та здатні розрахуватись за товар.

В 2022 році в баланс становив 2352 тис. грн, з них необоротні активи становлять тис. грн – 15,7 % , оборотні активи 1984,1 тис. грн – 84,3 %.

В 2021 році баланс становив 1040,2 тис. грн, що є менше ніж 2022 році на 1312,3 тис. грн.

Необоротні активи становили 371,8 тис. грн – 35,7 % , оборотні активи становили 668,4 тис. грн – 64,3 %.

В 2020 році баланс був на 60,4 тис. грн менше ніж в 2021 році та становив 979,8 тис. грн. Необоротні активи становили 355,5 тис. грн – 36,3 % , оборотні активи 624,3 тис. грн – 63,7 %.

Оборотні активи є більшими ніж необоротні відповідно в 2022 році становлять 1984,1 тис. грн та 368,4 тис. грн, це показує, що підприємство ефективно використовує оборотні активи.

Загалом з вище наведених показників видно, що підприємство має позитивну динаміку, всі статті балансу мають збільшення за показниками, зменшень не відмічалось в 2022 році.

Також аналогічно проведемо горизонтальний та вертикальний аналіз пасиву балансу ТОВ «Шосткинська міська друкарня» та відобразимо його в таблиці 2.4.

Власний капітал підприємства складається з капіталу та нерозподіленого прибутку. Капітал з 2020 року по 2022 року залишається незмінним та становить 96,3 тис. грн. Нерозподілений прибуток має приріст з кожним роком в 2020 році він становив 704,8 тис. грн – 72 %, в 2021 році зріс на 10,4 тис. грн та становив 811,2 тис. грн його частка 78 %. В 2022 році становив 2100,3 тис. грн, частка становила 89,3 %, з попереднім роком на 1298,1 тис. грн більше. Ці показники свідчать що активи зростають можуть бути використаними для якихось конкретних цілей підприємства, весь власний капітал зріс в 2022 році та становить 2196,6 тис. грн, частка його в пасиві балансу становить 93,4 %, а в 2020 році становила 81.8 %.

Поточна кредиторська заборгованість з кожним роком зменшується, це свідчить що підприємство вчасно розраховується з постачальниками, в 2020 році вона складала 82,8 тис. грн – 8,4 %, а в 2022 році склала 7,5 тис. грн частка якої становить 0,3 %.

Розрахунки з бюджетом становили в 2020 році 95 тис. грн – 9,7 %, в 2021 році збільшились на 8,1 тис. грн, та мали частку 9,9 %. В 2022 році збільшились на 1,4 та становили 104,5 тис. грн. Розрахунок оплати відображаються від’ємним числом в 2020 році -3,7, в 2022 році -6,7, тому що деякі працівники йшли в відпустку в наступному звітному періоді.

Таблиця 2.4 – Горизонтальний та вертикальний аналіз ТОВ «Шосткинська міська друкарня» пасиву балансу за 2020-2022 рік

Показники	2020		2021		2022		2021 до 2020	2022 до 2021
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	Відхилення	
							тис. грн	тис. грн
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Пасив								
I. Власний капітал								
Капітал	96,3	9,8	96,3	9,2	96,3	4,1	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	704,8	72	811,2	78	2100,3	89,3	10,4	1289,1
Усього за розділом I	801,1	81,8	907,5	87,2	2196,6	93,4	106,4	1289,1
III. Поточні зобов'язання								
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	82,8	8,4	26	2,5	7,5	0,3	-56,8	-18,5
розрахунками з бюджетом	95	9,7	103,1	9,9	104,5	4,4	8,1	1,4
розрахунками з оплати праці	-3,7	-0,4	0,6	0,1	-6,7	-0,3	4,3	-7,3
Інші поточні зобов'язання	4,6	0,5	3	0,3	50,6	2,2	-1,6	47,6
Усього за розділом III	178,7	18,2	132,7	12,8	155,9	6,6	-46	23,2
Баланс	979,8	100	1040,2	100	2352,5	100	60,4	1312,3

Джерело: Додаток А-Б

Інші поточні зобов'язання в 2021 році до попереднього зменшились на 1,6 та становили 3 тис. грн, в 2022 році зросли на 47,3 тис. грн та становили 50,6 тис. грн. Загалом поточні зобов'язання в 2021 році зменшились до попереднього року на 46 тис. грн частка яких становила 12,8 %. В 2022 році зросли на 23,2 тис. грн та становили 155,9 тис. грн.

Для впевненого розвитку підприємства на сучасному ринку, підприємству необхідно знати наскільки швидко та обертаються його кошти. Визначимо

динаміку фінансових коефіцієнтів, операційного циклу та визначимо економічну стійкість підприємства. Також інтенсивність його діяльності при мобілізації наявних ресурсів. Для цього проаналізуємо коефіцієнти ділової активності ТОВ «Шосткинська міська друкарня» відобразимо їх в таблиці 2.5 розрахунок відображено в додатку Г.

Таблиця 2.5 – Коефіцієнти ділової активності ТОВ «Шосткинська міська друкарня» за 2021-2022 роки

№ п/п	Показники	2021	2022	Відхилення (+,-) 2022 від 2021
1	Коефіцієнт оборотності обігових коштів	3,24	2,5	-0,74
2	Період одного обороту обігових коштів (днів)	111	144	33
3	Коефіцієнт оборотності запасів (оборотів)	2,31	1,15	-1,16
4	Період одного обороту запасів	156	313	157
5	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	20,05	11,68	-8,37
6	Період погашення дебіторської заборгованості	18	31	13
7	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	21	29,4	8,4
8	Період погашення кредиторської заборгованості	17	12	-5
9	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	3,8	2,7	-1,1

Джерело: Додаток А-Б

Коефіцієнт оборотності обігових коштів в 2021 році становив 3,24 обороти, в 2022 році зменшився на 0,74 та становить 2,5 обороти. Період одного обороту в 2021 році становив 111 днів, в 2022 році становив 144 дні.

Коефіцієнт оборотності запасів в 2021 році становив 2,31 обороти, в 2022 році зменшився та становив 1,15 обороти. Період оборотності запасів в 2021 році 156 днів, в 2022 році збільшився на 157 днів та становив 313 дні.

Коефіцієнт дебіторської заборгованості в 2022 році відповідно до попереднього року зменшився на 8,37 обороти та становив 11,68 обороти. Період

погашення дебіторської заборгованості в 2022 збільшився на 13 днів та становить 31 день.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості в 2021 році становив 21 обороти, а в 2022 році зріс та становить 29,4 обороти. Період погашення в 2021 році становив 17 днів, а в 2022 році 12 днів.

Коефіцієнт обороту власного капіталу зменшився та становив в 2022 році 2,7 обороти.

Загалом коефіцієнти оборотності мають динаміку збільшення для підприємства та можуть вплинути позитив на прибуток. Тобто підприємство має достатньо обігових коштів для успішного функціонування. Збільшенні ділової активності сприяє ефективне управління та використання ресурсів.

Основним показником ефективності виробництва є рентабельність. Вона показує скільки підприємство отримало прибутку з кожної витраченої гривні на виробництво.

Розрахуємо показники рентабельності ТОВ «Шосткинська міська друкарня» та відобразимо їх на рисунку 2.2 розрахунки до рисунку відображені в додатку Д.

Рентабельність активів за 2022 рік становить 0,74, що є меншим ніж в попередньому році, в 2021 році становив 0,1. Рентабельність власного капіталу в 2022 році зменшилась та становила 0,63, відповідно в 2021 році – 1,37. Рентабельність виробничих фондів в 2022 році становила 0,92, відповідно в попередньому році становила 1,17.

Рентабельність реалізованої продукції також має зріст відповідно до попереднього року в 2022 становить 0,54. Рентабельність витрат в 2021 становила 0,4, а в 2022 збільшилась та становить 1,17. Коефіцієнт реінвестування в 2021 році становив 7,6, а в 2022 році зменшився та становить 1,7.

Період окупності капіталу в 2021 році становив 9,5, а в 2022 році – 1,34. Період окупності власного капіталу в 2021 році становив 16,03, а в 2022 році – 2,46.

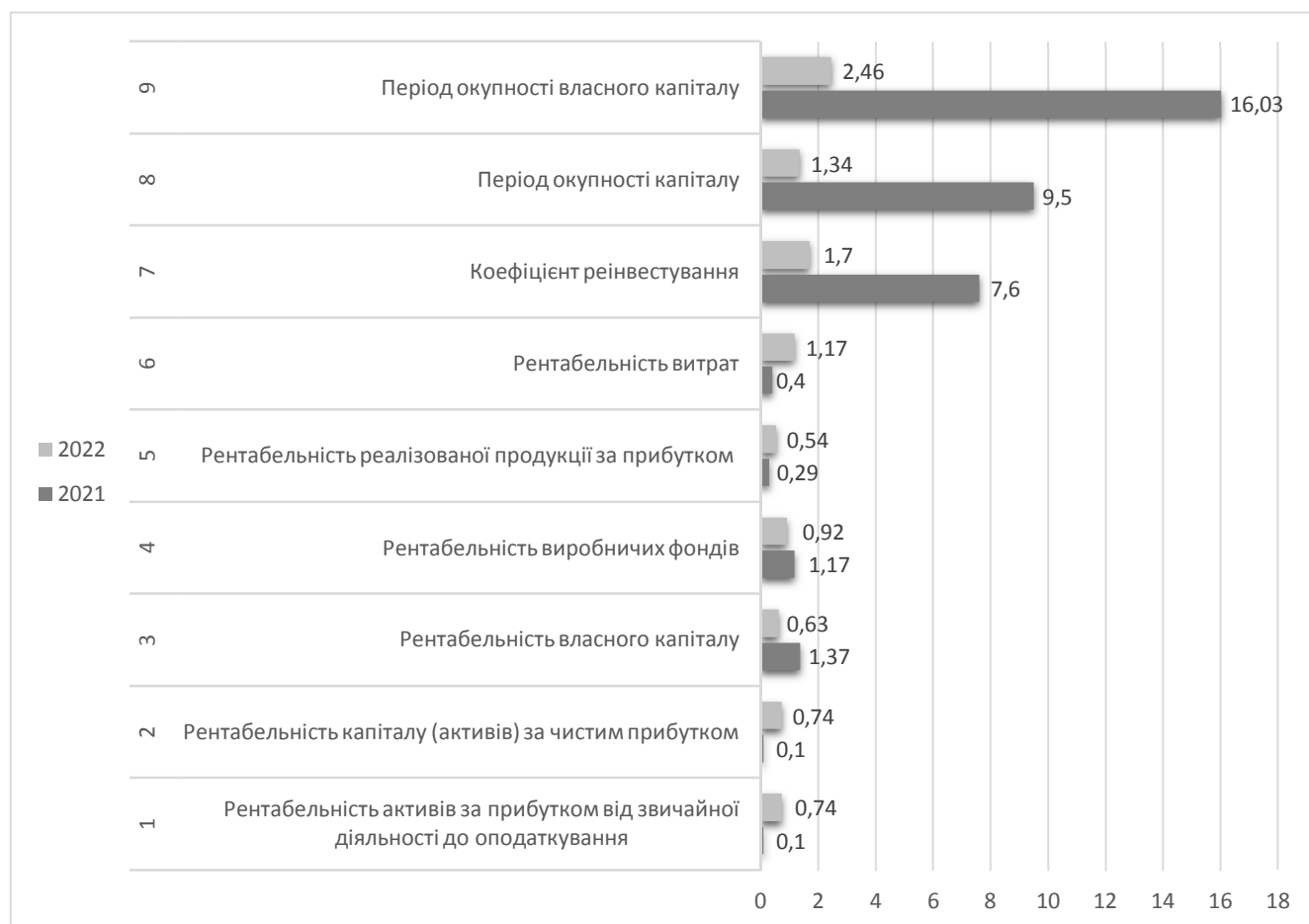

Рисунок 2.2 – Коефіцієнти рентабельності ТОВ «Шосткинська міська друкарня» за 2021-2022 роки

Джерело: Додаток А-Б

Періоди окупності капіталу мають зменшення, це позитивно відображається на діяльності підприємства, більшість показників рентабельності мають негативне значення, вони зменшуються, отже зменшується і сам прибуток. Тобто рівень віддачі активів в 2021 році був більший ніж в 2022 році. Потрібно покращувати процеси діяльності шляхом оптимізації витрат.

Оцінивши показники ліквідності, які є досить високими ТОВ «Шосткинська міська друкарня» успішно може розраховуватись за поточними зобов'язаннями. Підприємство має позитивну динаміку показників ліквідності. Ризики ліквідності відсутні.[27]

Показники фінансової стійкості дають зрозуміти чи здатне підприємство покривати свої зобов'язання в майбутній перспективі. За допомогою них можна

зрозуміти чи достатньо коштів для фінансування своєї діяльності, чи залежить підприємство від джерел зовнішнього фінансування. Відобразимо показники фінансової стійкості в таблиці 2.6 розрахунки до таблиці в додатку Ж.

Таблиця 2.6 – Показник фінансової стійкості «ТОВ Шосткинська міська друкарня» за 2020-2022 рік

№ п/п	Показники	2020	2021	2022	Відхилення (+,-) 2021 від 2020	Відхилення (+,-) 2022 від 2021
1	Власні обігові кошти (робочий функціонуючий капітал)	445,6	535,7	1828,2	90,1	1292,5
2	Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,71	0,8	0,92	0,09	0,12
3	Маневреність робочого капіталу	1	0,84	0,33	-0,16	0,51
4	Маневреність власних обігових коштів	0,04	0,08	0,44	0,04	0,36
5	Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів	1	1,2	3	0,2	1,8
6	Коефіцієнт покриття запасів	1	1,2	4,32	0,2	3,12
7	Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,82	0,87	0,93	0,05	0,06
8	Коефіцієнт фінансової залежності	0,18	0,13	0,07	-0,05	-0,06
9	Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	0,56	5,5	0,83	4,94	-4,67
10	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,18	0,13	0,07	-0,05	-0,06
11	Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	4,48	6,84	14,09	2,36	7,25
12	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,82	0,87	0,93	0,05	0,06

Джерело: Додатки А-Б

Робочий капітал збільшився в 2020 році становив 445,6 тис. грн, а в 2022 році 1828,2 тис. грн. Збільшення робочого капіталу дозволяє розширити виробництво, також оплатити поточні борги. Коефіцієнт забезпечення оборотних активів в 2020 році становив 0,71, а в 2022 році – 0,92 підприємство може перетворювати активи у ліквідні кошти. Маневреність робочого капіталу в 2020 році становила 1, в 2022 році – 0,33. Маневреність власних коштів в 2020 році становила 0,04, в 2022

збільшилась та становить 0,44. Коефіцієнт забезпечення обіговими коштами запасів в 2020 році становив 1, в 2022 році зріс та становить 3. Коефіцієнт покриття запасів також зріс становив в 2020 році 1, а в 2022 році – 4,32. Коефіцієнт автономії також зріс в 2020 році становив 0,82, а в 2022 році 0,93. Коефіцієнт фінансової залежності має зменшення з показника 0,18 до 0,07 це показує що підприємство має малий ступінь залежності від зовнішніх зобов'язань. Маневреність власного оборотного капіталу в 2020 році становила 0,56, в 2021 році зріс та становив 5,5, а в 2022 році зменшилась до 0,83. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу має позитивну динаміку зменшення в 2020 році становив 0,18, а в 2022 році – 0,07. Коефіцієнт фінансування зріс становлячи в 2020 році – 4,48, а в 2022 році – 14,09. Коефіцієнт фінансової стійкості в 2020 році становив 0,82, в 2022 році зріс та становить 0,93.

Проаналізувавши дані показники підприємство є фінансово стійким, може розраховуватись з зобов'язаннями, та має достатнє фінансове забезпечення для розвитку.

Платоспроможність підприємства є високою, маючи в наявності достатньо власних коштів. Хоч показники і є високими, проте не потрібно постійно підтримувати та піднімати рівень платоспроможності. Розглянемо заходи підвищення фінансової стійкості:

1. Проводити аналіз фінансової стійкості покупці, для зменшення ризику несвоєчасного погашення дебіторської заборгованості.

2. Раціональне використання та планування запасів, розраховувати середні запаси на день, тиждень чи місяць.

3. Розробка чіткої фінансової стратегії, яка дозволяє підтримувати рівень оптимальних пропорцій між позиковим та власним капіталом.

4. Пошук резервів для збільшення нагромадження власних джерел.

5. Пошук ефективного співвідношення фінансових ресурсів при якому підприємство здатне забезпечувати безперебійний процес виробництва, також оновлень та розширення.

2.3 Аналіз ймовірних ризиків та управління ними ТОВ «Шосткинська міська друкарня»

Проведемо SWOT-аналіз ТОВ «Шосткинська міська друкарня», хоча він не покаже чіткої аналітики, зате отримаємо структуровані дані для подальшої побудови стратегії розвитку підприємства.

Розглянемо більш детально сильні та слабкі сторони підприємства. Проведемо SWOT-аналіз ТОВ «Шосткинська міська друкарня» та відобразимо його в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 - SWOT-аналіз ТОВ «Шосткинська міська друкарня»

	Можливості 1. Розширення виробництва 2. Розширення каналів збуту 3. Збільшення робочих місць 4. Таргетинг	Загрози 1. Перехід на електронні ресурси 2. Розширення бізнесу конкурента 3. Розвиток поліграфічного бізнесу в інтернет мережах
Сильні сторони 1. Єдина друкарня в регіоні з подібним обладнанням 2. Вдале розташування 3. Майже всі види поліграфічних послуг 4. Постійні клієнти	Закупка нового обладнання дозволить збільшити кількість робочих місць та розширить поліграфічні послуги. Розробка маркетингової стратегії для позиціонування себе на ринку.	За рахунок розширення виробництва, можна знизити ризик переходу клієнтів до конкурентів. Просувати підприємство на просторах інтернету.
Слабкі сторони 1. Більшість обладнання застаріле 2. Підприємство не розвивається 3. Низька якість продукції	Дорога вартість нового обладнання. Реклама не завжди є дієвою. Нестача фахівців.	Суспільство все більше відмовляється від паперових носіїв інформації.

Джерело: Власне дослідження

Підприємство має такі можливості: розширення виробництва, розширення каналів збуту, збільшення робочих місць, проведення таргетингу.

Загрозами підприємства є: перехід людства на електронні ресурси, розширення бізнесу конкурента, розвиток поліграфічного бізнесу в інтернет мережах.

До сильних сторін належать: єдина друкарня в регіоні з подібним обладнанням, вдале розташування, постійні клієнти.

Має наступні слабкі сторони: більшість обладнання застаріле, підприємство не розвивається, низька якість продукції.

Під можливістю закупівлі нового обладнання розуміється, що потрібно придбати нове обладнання якого підприємство не має, але є попит на дану продукцію. Це можуть бути більш форматні замовлення такі як наприклад календарі формату А1 (594x841 мм), які дуже часто замовляють великі підприємства. Також такий формат можна використовувати для зовнішньої реклами, а при закупівлі плотера взагалі можна друкувати реклами на білборди та інші вироби.

Не менш важливим етапом буде розробити дієву рекламу для того щоб замовники звернули увагу на нові послуги. В цьому допоможуть інтернет ресурси, а саме ведення власного сайту та соціальні мережі. В наш час суспільство все більше переходить на онлайн замовлення для збереження власного часу.

Двома найважливішими поняттями управління ризиками є ймовірність та аналіз ризиків. Ймовірність відображає можливість виникнення певної події. В свою чергу аналізом ризиків можна вважати оцінку ймовірних негативних подій на підприємстві.

Відобразимо ймовірні ризики ТОВ «Шосткинська міська друкарня» в таблиці 2.8 та зробимо оцінку ризиків та оцінку наслідків за 10 бальною шкалою .

Таблиця 2.8 – Ймовірні ризики ТОВ «Шосткинська міська друкарня»

Ризик	Ймовірність настання, бал	Наслідки, бал	Загальна оцінка, бал
1	2	3	4
Зниження прибутку	2	9	18
Зменшення попиту поліграфічної продукції	6	8	48
Зміна цін на послуги	3	3	9
Несвоєчасне постачання виробничих матеріалів	5	4	20
Відсутність спеціалістів	2	7	14
Перехід клієнтів до конкурентів	2	4	8
Техногенна аварія	1	10	10
Неякісна продукція	4	4	16

Продовження таблиці 2.8

1	2	3	4
Фінансові труднощі	2	7	14
Стратегічний ризик	3	5	15
Операційний ризик	5	7	35
Випадок травматизму	2	6	12
Відсутність мотивації персоналу	5	5	25
Зміна законодавства	1	3	3
Зростання податкового навантаження	2	3	6
Несвоєчасне погашення дебіторської заборгованості	4	4	16

Джерело: Власне дослідження

Проаналізуємо ризики ТОВ «Шосткинської міської друкарні»:

1. Зменшення попиту, все більше суспільство відмовляється від друкарських послуг переходячи на електронні ресурси. На цей процес підприємство не може вплинути, але ризик можна знизити за рахунок розширення виробничого асортименту.

2. Несвоєчасне постачання виробничих матеріалів, треба розраховувати запаси так щоб взимку не робити замовлення, так як з технічних причин замовники відмовляються перевозити великі обсяги замовлень матеріалів, а чим менший обсяг тим дорожча доставка.

3. Зниження прибутку, на зниження прибутку можуть вплинути багато факторів: інфляція, подорожчання виробничих матеріалів, некомпетентне управління, несправність програмного забезпечення або обладнання.

4. Відсутність спеціалістів, хоча є присутньою але все ж її не можна віднести до високо ймовірних ризиків, так як спеціаліст не один на підприємстві і тому одного з них можна залучити до навчання нового кадра.

5. Зміна цін на послуги, цей ризик може призвести до зниження прибутку, якщо ціна підніметься, можуть знизитись обсяги продажу, якщо знизиться, зменшується дохід.

6. Перехід клієнтів до конкурентів, в зв'язку з тим що конкурент в даному місті лише один та надає значно меншу кількість послуг, через це він не є впливовим.

7. Техногенна аварія, може статись пожежа, так як підприємство використовує папір, він може легко спалахнути. Тому для зниження даного ризику потрібно проведення регулярних навчань з техніки безпеки персоналу, проведення регулярних ремонтів обладнання.

8. Ризик неякісної продукції, можливий брак продукції при неправильній технології виготовлення. Щоб знизити даний ризик необхідно проводити постійний контроль якості та оновлення знань працівників.

9. Фінансовий ризик, на нього впливає зниження обсягу продажів, також впливають ціни від постачальників сировини та матеріалів. Подолання фінансового ризику допоможе розробка плану фінансової стійкості.

10. Стратегічний ризик, проявляється при неправильному виборі стратегії розвитку, при неправильній маркетинговій політиці, невідповідність продукції ринку. Успішним управлінням стратегічного ризику є аналіз змісту стратегії та проведення оцінки негативних наслідків, які виникнуть у разі відхилення від стратегічного плану. Розробити декілька стратегічних планів, так обрати той який найкраще підходить в даний випадок.

11. Операційний ризик, проявляється через поломки, терміни виконання замовлення, брак. Зменшити даний ризик допоможе впровадження системи контролю якості, контролювати запаси матеріалів та сировини, створення резервів для не передбачення витрат, оптимізація виробничих процесів, проведення регулярних інспекцій та ремонтів обладнання.

12. Ризик травматизму завжди є, якщо не дотримуватись правил з техніки безпеки, тому потрібно частіше проводити навчання працівників.

13. Відсутність мотивації персоналу, може виникнути через низьку заробітну плату, відсутність кар'єрного росту, несприятливі умови праці. Заходами зниження є справедлива оплата праці відповідно до кваліфікації, працівникам потрібно надати можливість кар'єрного росту та підвищення кваліфікації, створення комфортних умов, які відповідають нормам.

14. Зміна законодавства, відображається в якихось нововведеннях, інтеграція України в міжнародні організації, розвиток технологій, зміна політичної ситуації. Заходами зниження є: на випадок зміни законодавства підприємство повинно розробляти на такий випадок план дій, підприємство повинно постійно стежити за змінами в законодавстві, а саме за тими які можуть вплинути на його діяльність.

15. Податкове навантаження, може нести фінансові втрати для підприємства у вигляді штрафів, пені, додаткового нарахування податків та зборів після результатів податкової перевірки. Такі втрати відбуваються через порушення підприємством податкового законодавства. Запобіжним заходом буде підвищення кваліфікації бухгалтерів, індивідуальні податкові консультації, обов'язкова реєстрація всієї первинної документації.

16. Несвоєчасне погашення дебіторської заборгованості, на цей ризик впливає неправильно розроблена кредитна політика підприємства (необґрунтовані строки надання відстрочки), це призводить до простроченої дебіторської заборгованості, також під впливом інфляції зменшується вартість дебіторської заборгованості. Вирішенням даної проблеми буде встановлення конкретних строків погашення дебіторської.

Визначивши ризики з якими може зіткнутись ТОВ «Шосткинська міська друкарня» використовує схему управління ризиками, відобразимо на рисунку 2.3. Схема управління ризиками включає в себе цілий ряд заходів для побудови успішної стратегії управління. За основу взято найпоширеніші ризики, які можуть виникнути на підприємстві: фінансові, організаційні, операційні та інші ризики, які неможливо передбачити. Виявивши ризики та розрахувавши вартість передбачуваної шкоди, керівництво повинно обрати методи запобігання ризиків: метод зниження ризику, метод прийняття ризику, метод уникнення або метод попередження ризику. На основі методів розробляється стратегія, як діяти в тій чи іншій ситуації за певних обставин. Після створення стратегії та запровадження її на підприємстві, потрібно відслідковувати, як вона впливає на загальну діяльність та на ризики. Якщо інформація, яку має підприємство стосовно ризиків змінюється

то потрібно переглядати та коригувати стратегію управління.

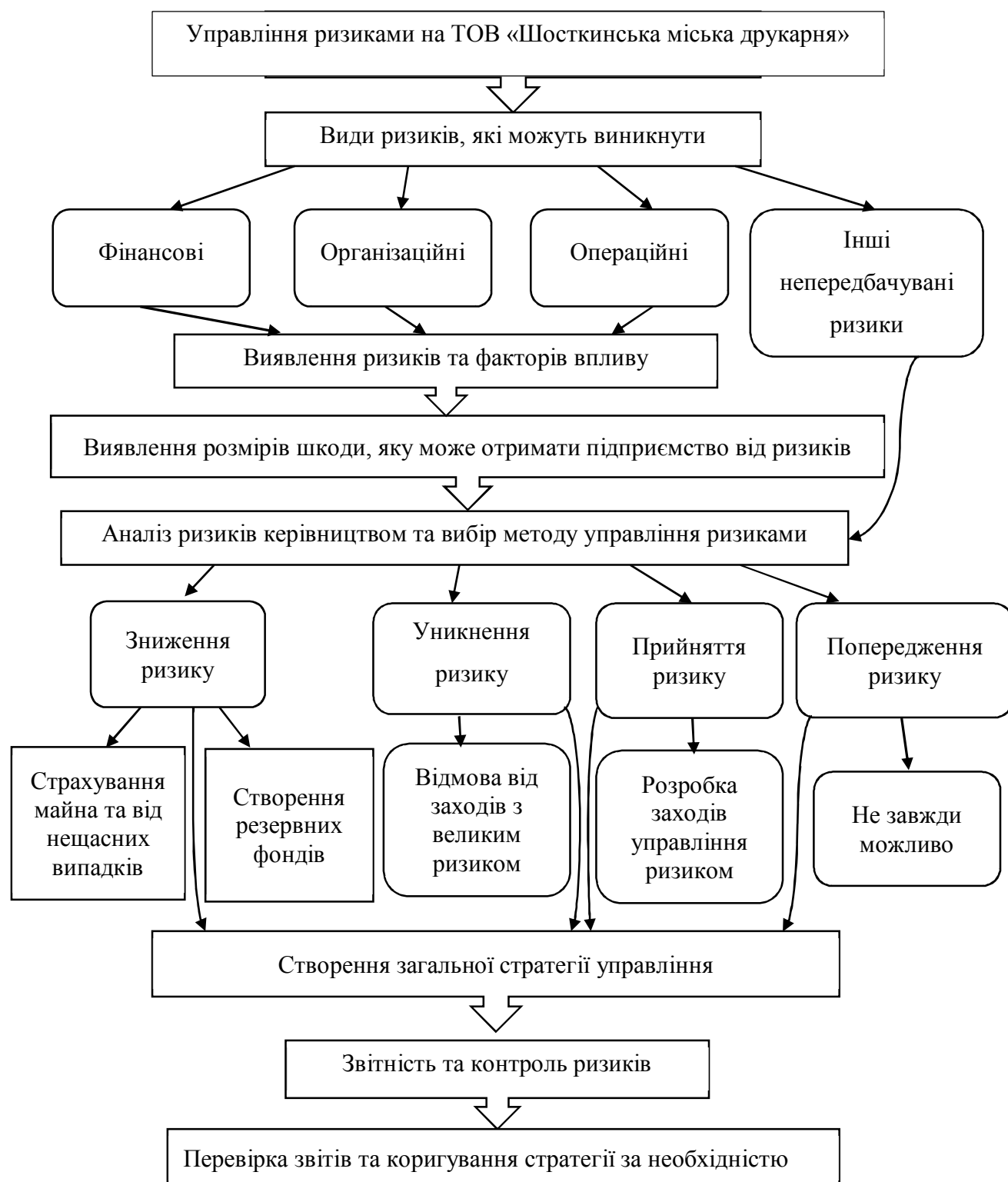

Рисунок 2.3 – Схема управління ризиками ТОВ «Шосткинська міська друкарня»

Джерело: Фінансова звітність ТОВ «Шосткинська міська друкарня»

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТОВ «ШОСТКИНСЬКА МІСЬКА ДРУКАРНЯ»

3.1 Напрямки покращення фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня»

За допомогою проведеного розрахунково-аналітичного аналізу та різних методів та моделей, було виявлено, що ТОВ «Шосткинська міська друкарня» має ряд наступних проблем:

1. За останні роки на підприємстві не було оновлень основних засобів, це може негативно вплинути на всю роботу підприємства (якість роботи, швидкість, витрати). Застаріле обладнання впливає на зниження продуктивності праці, зменшується якість та обсяги виробленої продукції. Зростають витрати на відновлювальний ремонт обладнання. Із за низької якості знижується конкурентоспроможність підприємства.

2. Відмічається зменшення деяких показників рентабельності, які є основними прибутковими показниками. Зниження прибутку є найбільшою проблемою, яка відображається зниження вартості підприємства, втратою робочих місць. Підприємству може не вистачати фінансів для забезпечення матеріалів, для своєчасного обслуговування клієнтів.

3. Окрім наявних послуг потрібно збільшувати сучасні більш необхідні для суспільства. Підприємство не може в повній мірі задовольнити потреби клієнтів. Після завершення навчання молоді кадри не будуть брати до уваги подібні підприємства на яких відсутні сучасні послуги, так як в навчальних закладах за основу беруть нові технології, застарілі технології вивчають лише поверхнево.

4. Відсутність автоматизації на підприємстві призводить до зниження швидкості виконання замовлення та контролю якості.

5. Суспільству є більш зручнішим електронне ведення ресурсів: книги, журнали, реклама, різноманітний документообіг, бланки та інші. Наприклад: реклама більш масштабніше в інтернет ресурсах ніж в газетах; документообіг став зручнішим та швидшим і більш автоматизованим.

6. Відсутність власних інтернет сторінок. В зв'язку з тим що подібне підприємство в регіоні одне єдине, про нього в інших містах мало хто знає і тому інтернет сторінки могли б суттєво допомогти в цьому питанні. Хоча підприємство має власний сайт але він ненаповнений актуальною інформацією. До того ж щоб люди звертали увагу на сайт потрібно робити його просування.

7. Відсутність спеціалістів. Так як місто є невеликим молодь не вбачає перспективи в навчанні даного напрямку. Тому нестача кадрів є дуже суттєвою. Тому підприємству кожного спеціаліста необхідного навчати самостійно, що не є ефективним.

Одним з головних важливих показників є рентабельність вона показує кінцевий результат діяльності підприємства, відображає його дохідність. Підвищення рентабельності можна провести за допомогою збільшення реалізації товарів:

- розширення регіону збуту,
- виявлення продукції високорентабельної,
- оновлення виробничих фондів,
- покращення ефективності маркетингової політики.

Розширення регіону допоможе, охопивши більш потенційний ринок збільшить обсяги продажу. Зменшить залежність підприємства від одного регіону. Розширення регіону допомагає диверсифікувати підприємство знижуючи ризики з непередбачуваними змінами на ринку. Успіх розширення буде залежати від наступних факторів: якість продукції та послуг повинні відповідати до потреб споживачів, повинна бути розроблена чітка маркетингова стратегія спрямована на створенню попиту на послуги та продукцію, підприємство повинно мати достатню фінансову стійкість, щоб витримати фінансове навантаження.

Диверсифікацію виробництва можна провести розпочавши виробництво різних видів упаковки для найближчих підприємств та магазинів. Останнім часом дуже багато харчових підприємств та магазинів фастфудів відмовились від звичайних пакетів та перейшли до паперових. Вони є екологічними, також їх дуже часто використовують як рекламу друкуючи на них назву підприємства або логотип.

Одним з напрямків покращення ефективності управління підприємством є визначення високорентабельної продукції. Для виявлення високорентабельної продукції можна використати наступні методи: розрахунок рентабельності кожної продукції, аналіз витрат, аналіз продажів. Визначення такої продукції дає зрозуміти управлінцям в якому напрямку рухатись, тим самим збільшить прибуток, конкурентоспроможність.

Розробка нових підходів та впровадження інновацій до діяльності підприємства є ключем до успіху друкарень в сучасному світі. Друкарням щоб забезпечити своє довгострокове існування потрібно постійно адаптуватись до нових реалій на ринку.

Покращення основних виробничих фондів є одним з основних напрямків покращення для виробничих підприємств. Таке покращення позитивно впливає на наступні виробничі цілі:

1. Збільшиться продуктивність праці, та зменшиться час на виробництво продукції, нові технології все більш швидші ніж застарілі.
2. Покращиться якість продукції що виробляється, це задовольнить потреби споживачів.
3. Зменшення витрат досягається тим що нове обладнання знижує витрати на матеріали та сировину, також зменшуються витрати на електроенергію.

Маркетингова політика визначає, як підприємство позиціонує себе на ринку та взаємодію його зі споживачами, просуваючи свою продукцію або послуги. Для покращення ефективності маркетингової політики потрібно застосувати наступні методи:

1. Розробка ефективної маркетингової стратегії. Ця стратегія включатиме в себе маркетингові цілі, цільову аудиторію, маркетингові інструменти.

2. Маркетинговий контроль та планування. Забезпечення маркетингових заходів їх ефективного планування та реалізації, також оцінити їх ефективність.

3. Сучасні маркетингові інструменти, наприклад цифровий маркетинг допоможуть швидше досягти поставлених цілей.

Покращення ефективності роботи діяльності підприємства є складним і тривалим процесом, який вимагає чіткої стратегії та постійних зусиль.

3.2 Розрахунок економічного ефекту від запропонованих напрямків щодо покращення фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня»

Щоб покращити фінансове забезпечення підприємства, потрібно провести ряд заходів, які збільшать його прибуток. Отримання прибутку є основною метою його діяльності. Підприємству, діяльністю якого є переважно надання виробничих послуг, в нашому випадку надання поліграфічних послуг, для збільшення прибутку та зміцнення конкурентоспроможності є можливість розширити виробництво.

Розширення виробництва несе витрати з придбання основних засобів, які будуть задіяні в виробництві. Провівши фінансовий аналіз та вивчивши весь стан підприємства, у даного підприємства є можливість для розширення.

Проаналізувавши поліграфічні послуги які надаються на ринку, та проаналізувавши ті що надає підприємство, є можливість значно розширити виробництво новими послугами, а саме:

- 1) різні види банерів, банерів розтяжок та інших;
- 2) великоформатні плакати, афіші, постери;
- 3) великоформатні фото картини та менших розмірів.
- 4) виготовлення наклейок для вікон, дверей, вітрин, машин та інших.

Проаналізувавши ринок та проаналізувавши технічні можливості для виготовлення вищевказаних послуг одним з оптимальних рішень буде придбання широкоформатного струменевого кольорового принтеру Epson SureColor SC-T5200 A1 36 [28]. Принтер має такі технічні можливості друку: друк на ватмані, офісному папері, на сіті папері, на банерній тканині, самоклеючій плівці та художньому полотні. Дані принтери є популярні в рекламних сферах, дизайні, архітектурі, проектуванні. Розмір аркуша A1-A0.

Середня ринкова ціна на принтер становить 172935 грн. Доставка безкоштовна.

Дане нововведення за ступенем новизни, є новим поліпшуючим засобом для даного підприємства. За характером діяльності відноситься для внутрішнього застосування на виробництві.

Щоб зрозуміти чи буде ефективною закупівля даного обладнання, проведемо фінансовий розрахунок деяких основних послуг. Основними послугами є друк реклами на банерній сітці та тканині.

Візьмемо банери таких розмірів:

1. Банер 40 x 40 см. Банери таких розмірів використовують для оголошень, для меню в кафе та в інших бізнес сферах в своїх цілях.
2. Банер 728 x 90 см. Назви магазинів та інше.
3. Банер 160 x 90 см. Можуть бути вуличні акційні банери в металевому каркасі біля магазинів.
4. Банер 2500 x 5000 см. Великі рекламні банери.

Розрахуємо за даними послугами точку беззбитковості даного обладнання, це дозволить зрозуміти чи є доцільним закупівля даного обладнання. Спочатку розрахуємо постійні та змінні витрати.

В суму витрат на виробництво входить: обслуговування, світло, заробітна плата та інші витрати, сума постійних витрат на місяць становить 28260 грн, в подальших розрахунках сума буде поділена на кожний вид товару пропорційно.

Розрахуємо банерну тканину за кожним видом товару, загальна вартість рулону 68 м², ширина якого становить 137 см, ціна – 6000 грн. Ціна 1 м² тканини $6000/68 = 88,24$ грн.

Побудуємо модель розрахунку по кожному виду товару:

1. Банер 40 x 40, витрати на тканину $(0,4*1,37)*88,24=48,53$ грн.

Планується реалізувати 434 банери за рік. Розрахунки всіх показників відображені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Модель розрахунку банеру 40 x 40 см

Місяць	1	2	3	4	5	6
ціна	549,96	549,96	549,96	549,96	549,96	549,96
кількість	25	30	35	35	35	38
виручка	13 749,00	16 498,80	19 248,60	19 248,60	19 248,60	20 898,48
собівартість	11 457,50	13 749,00	16 040,50	16 040,50	16 040,50	17 415,40
витрати на виробництво	409,77	409,77	409,77	409,77	409,77	409,77
матеріал (тканина на 1 од.)	48,53	48,53	48,53	48,53	48,53	48,53
валовий прибуток	2 291,50	2 749,80	3 208,10	3 208,10	3 208,10	3 483,08
податки	458,30	549,96	641,62	641,62	641,62	696,62
чистий прибуток	1 833,20	2 199,84	2 566,48	2 566,48	2 566,48	2 786,46
прибутковість	13%	13%	13%	13%	13%	13%
Місяць	7	8	9	10	11	12
ціна	549,96	549,96	549,96	549,96	549,96	549,96
кількість	38	38	40	40	40	40
виручка	20 898,48	20 898,48	21 998,40	21 998,40	21 998,40	21 998,40
собівартість	17 415,40	17 415,40	18 332,00	18 332,00	18 332,00	18 332,00
витрати на виробництво	409,77	409,77	409,77	409,77	409,77	409,77
матеріал (тканина на 1 од.)	48,53	48,53	48,53	48,53	48,53	48,53
валовий прибуток	3 483,08	3 483,08	3 666,40	3 666,40	3 666,40	3 666,40
податки	696,62	696,62	733,28	733,28	733,28	733,28
чистий прибуток	2 786,46	2 786,46	2 933,12	2 933,12	2 933,12	2 933,12
прибутковість	13%	13%	13%	13%	13%	13%

Джерело: Власний розрахунок

В даному розрахунку ціна на 1 одиницю становить 549,46 грн, в середньому за місяць буде продаватись 36 банерів. При успішній реалізації банери принесуть підприємству за 12 місяців чистого прибутку на суму 31 824,35 грн, дохід складатиме 238628,64 грн, а собівартість 198902,20 грн. Валовий прибуток

становитиме 39780,44 грн. Витрати на матеріал складатимуть 582,36 грн., витрати на виробництво 4917,24 грн. Прибутковість ставитиме 13 %.

2. Банер 728 x 90, витрати на тканину $(7,28 \times 1,37) \times 88,24 = 879,75$ грн.

Планується реалізувати 17 штук. Розрахунки за 12 місяців відобразимо в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Модель розрахунку банеру 728 x 90 см

Місяць	1	2	3	4	5	6
ціна	3 694,06	3 694,06	3 694,06	3 694,06	3 694,06	3 694,06
кількість	1	1	2	2	1	1
виручка	3 694,06	3 694,06	7 388,11	7 388,11	3 694,06	3 694,06
собівартість	3 078,38	3 078,38	6 156,76	6 156,76	3 078,38	3 078,38
витрати на виробництво	2 198,63	2 198,63	2 198,63	2 198,63	2 198,63	2 198,63
матеріал (тканина на 1 од.)	879,75	879,75	879,75	879,75	879,75	879,75
валовий прибуток	615,68	615,68	1 231,35	1 231,35	615,68	615,68
податки	123,14	123,14	246,27	246,27	123,14	123,14
чистий прибуток	492,54	492,54	985,08	985,08	492,54	492,54
прибутковість	13%	13%	13%	13%	13%	13%
Місяць	7	8	9	10	11	12
ціна	3 694,06	3 694,06	3 694,06	3 694,06	3 694,06	3 694,06
кількість	2	1	1	1	2	2
виручка	7 388,11	3 694,06	3 694,06	3 694,06	7 388,11	7 388,11
собівартість	6 156,76	3 078,38	3 078,38	3 078,38	6 156,76	6 156,76
витрати на виробництво	2 198,63	2 198,63	2 198,63	2 198,63	2 198,63	2 198,63
матеріал (тканина на 1 од.)	879,75	879,75	879,75	879,75	879,75	879,75
валовий прибуток	1 231,35	615,68	615,68	615,68	1 231,35	1 231,35
податки	246,27	123,14	123,14	123,14	246,27	246,27
чистий прибуток	985,08	492,54	492,54	492,54	985,08	985,08
прибутковість	13%	13%	13%	13%	13%	13%

Джерело: Власний розрахунок

Так як банер є не малого розміру то попит на нього буде меншим, ніж на інші. Планується кожного місяця продаж 1 банеру, іноді 2 банерів (перед святами, коли проводяться різноманітні акції). Чистий прибуток за даними розрахунками становитиме 8373,19 грн, валовий прибуток 10466,49 грн. Виручка та собівартість

становитимуть 62798,59 грн та 52332,46 грн. Витрати на виробництво складатимуть 26383,56 грн, витрати на матеріал 10557,00 грн.

3. Банер 160 x 90, витрати на тканину $(1,6 \times 1,37) \times 88,24 = 194,13$ грн.

Запланована кількість реалізації 52 банери. Розрахунки за даним банером відображені в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Модель розрахунку банеру 160 x 90 см

Місяць	1	2	3	4	5	6
ціна	1 012,93	1 012,93	1 012,93	1 012,93	1 012,93	1 012,93
кількість	4	2	3	4	5	4
виручка	4 051,73	2 025,86	3 038,80	4 051,73	5 064,66	4 051,73
собівартість	3 376,44	1 688,22	2 532,33	3 376,44	4 220,55	3 376,44
витрати на виробництво	649,98	649,98	649,98	649,98	649,98	649,98
матеріал (тканина на 1 од.)	194,13	194,13	194,13	194,13	194,13	194,13
валовий прибуток	675,29	337,64	506,47	675,29	844,11	675,29
податки	135,06	67,53	101,29	135,06	168,82	135,06
чистий прибуток	540,23	270,12	405,17	540,23	675,29	540,23
прибутковість	13%	13%	13%	13%	13%	13%
Місяць	7	8	9	10	11	12
ціна	1 012,93	1 012,93	1 012,93	1 012,93	1 012,93	1 012,93
кількість	4	5	6	5	4	6
виручка	4 051,73	5 064,66	6 077,59	5 064,66	4 051,73	6 077,59
собівартість	3 376,44	4 220,55	5 064,66	4 220,55	3 376,44	5 064,66
витрати на виробництво	649,98	649,98	649,98	649,98	649,98	649,98
матеріал (тканина на 1 од.)	194,13	194,13	194,13	194,13	194,13	194,13
валовий прибуток	675,29	844,11	1 012,93	844,11	675,29	1 012,93
податки	135,06	168,82	202,59	168,82	135,06	202,59
чистий прибуток	540,23	675,29	810,35	675,29	540,23	810,35
прибутковість	13%	13%	13%	13%	13%	13%

Джерело: Власний розрахунок

Середня кількість реалізації банерів на місяць 4 штуки. Такі банери частіше замовляють використовуючи, як рекламу при оновленнях товару, цін. В розрахунках проведених вище чистий прибуток за рік становитиме 7023,00 грн, валовий прибуток – 8778,74 грн. Собівартість становитиме 43893,72 грн, а виручка –

52672,46 грн. Витрати на виробництво складають 7799,76 грн, витрати на матеріал – 2239,56 грн.

4. Банер 2500 x 5000, $(10 \cdot 13,7) \cdot 88,24 = 1208,9$ грн.

Запланована реалізація 13 штук. Розрахунки за показниками відображені в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Модель розрахунку банеру 2500 x 5000 см

Місяць	1	2	3	4	5	6
ціна	31 445,84	31 445,84	31 445,84	31 445,84	31 445,84	31 445,84
кількість	1	1	1	1	1	1
виручка	31 445,84	31 445,84	31 445,84	31 445,84	31 445,84	31 445,84
собівартість	26 204,87	26 204,87	26 204,87	26 204,87	26 204,87	26 204,87
витрати на виробництво	24 995,97	24 995,97	24 995,97	24 995,97	24 995,97	24 995,97
матеріал (тканина на 1 од.)	1 208,90	1 208,90	1 208,90	1 208,90	1 208,90	1 208,90
валовий прибуток	5 240,97	5 240,97	5 240,97	5 240,97	5 240,97	5 240,97
податки	1 048,19	1 048,19	1 048,19	1 048,19	1 048,19	1 048,19
чистий прибуток	4 192,78	4 192,78	4 192,78	4 192,78	4 192,78	4 192,78
прибутковість	13%	13%	13%	13%	13%	13%
Місяць	7	8	9	10	11	12
ціна	31 445,84	31 445,84	31 445,84	31 445,84	31 445,84	31 445,84
кількість	1	1	1	1	1	2
виручка	31 445,84	31 445,84	31 445,84	31 445,84	31 445,84	62 891,69
собівартість	26 204,87	26 204,87	26 204,87	26 204,87	26 204,87	52 409,74
витрати на виробництво	24 995,97	24 995,97	24 995,97	24 995,97	24 995,97	24 995,97
матеріал (тканина на 1 од.)	1 208,90	1 208,90	1 208,90	1 208,90	1 208,90	1 208,90
валовий прибуток	5 240,97	5 240,97	5 240,97	5 240,97	5 240,97	10 481,95
податки	1 048,19	1 048,19	1 048,19	1 048,19	1 048,19	2 096,39
чистий прибуток	4 192,78	4 192,78	4 192,78	4 192,78	4 192,78	8 385,56
прибутковість	13%	13%	13%	13%	13%	13%

Джерело: Власний розрахунок

Вище розраховані банери є дуже великих форматів, відповідно замовлень буде дуже мало, але вони є високоприбутковими. Враховуючи те, що за одне замовлення підприємство отримає 4192,78 грн прибутку, то за рік прибуток становитиме 54506,13 грн.

Собівартість становитиме 340663,31 грн, виручка - 408795,97 грн. Витрати на виробництво складатимуть 299951,64 грн, витрати на матеріал – 14506,80 грн.

З вище розрахованих даних побудуємо узагальнену таблицю для зручності подальших розрахунків. Всі узагальнені результати за 12 місяців по кожному виду товару відобразимо в таблиці 3.5

Таблиця 3.5 – Загальні дані моделей розрахунку по кожному товару за 12 місяців

Показник	Банер				Всього
	40 x 40	728 x 90	160 x 90	5000 x 2500	
ціна	549,96	3694,06	1012,93	31445,84	-
кількість	434	17	52	13	516
виручка	238 682,64	62 798,95	52 672,46	408 795,97	762 950,03
собівартість	198 902,20	52 332,46	43 893,72	340 663,31	635 791,69
витрати на виробництво	4 917,24	26 383,56	7 799,76	299 951,64	339 052,20
матеріал (тканина на 1 од.)	582,36	10 557,00	2 329,56	14 506,80	27 975,72
валовий прибуток	39 780,44	10 466,49	8 778,74	68 132,66	127 158,34
податки	7 956,09	2 093,30	1 755,75	13 626,53	25 431,67
чистий прибуток	31 824,35	8 373,19	7 023,00	54 506,13	101 726,67
прибутковість	0,13 %	0,13 %	0,13 %	0,13 %	0,13 %

Джерело: Власний розрахунок

Виходячи з вище розрахованої таблиці підприємство повинно продати за рік 516 одиниць товару, які принесуть 762950,03 грн виручки, собівартість становитиме 635791,69 грн. Витрати на виробництво складатимуть 339052,20 грн, також витрати на матеріал 27975,72 грн. Валовий прибуток отримає в сумі 127158,34 грн, а чистий в сумі 101726,67 грн.

Прорахуємо точку беззбитковості:

$$172935 / (762950,03 / 516) = 17 - \text{одиниць товару.}$$

Тобто для покриття суми витрат на обладнання в середньому потрібно реалізувати 17 одиниць товарів. Відобразимо точку беззбитковості на рисунку 3.1.

Вище вказані розрахунки показали, що закупівля нового обладнання дало бажаний ефект. Розрахунки показують, що при використанні даного обладнання на протязі одного року підприємство не тільки рівномірно буде покривати витрати, а

ще й отримувати прибуток, так як підприємство є працюючим нове обладнання не повинно викликати економічного навантаження.

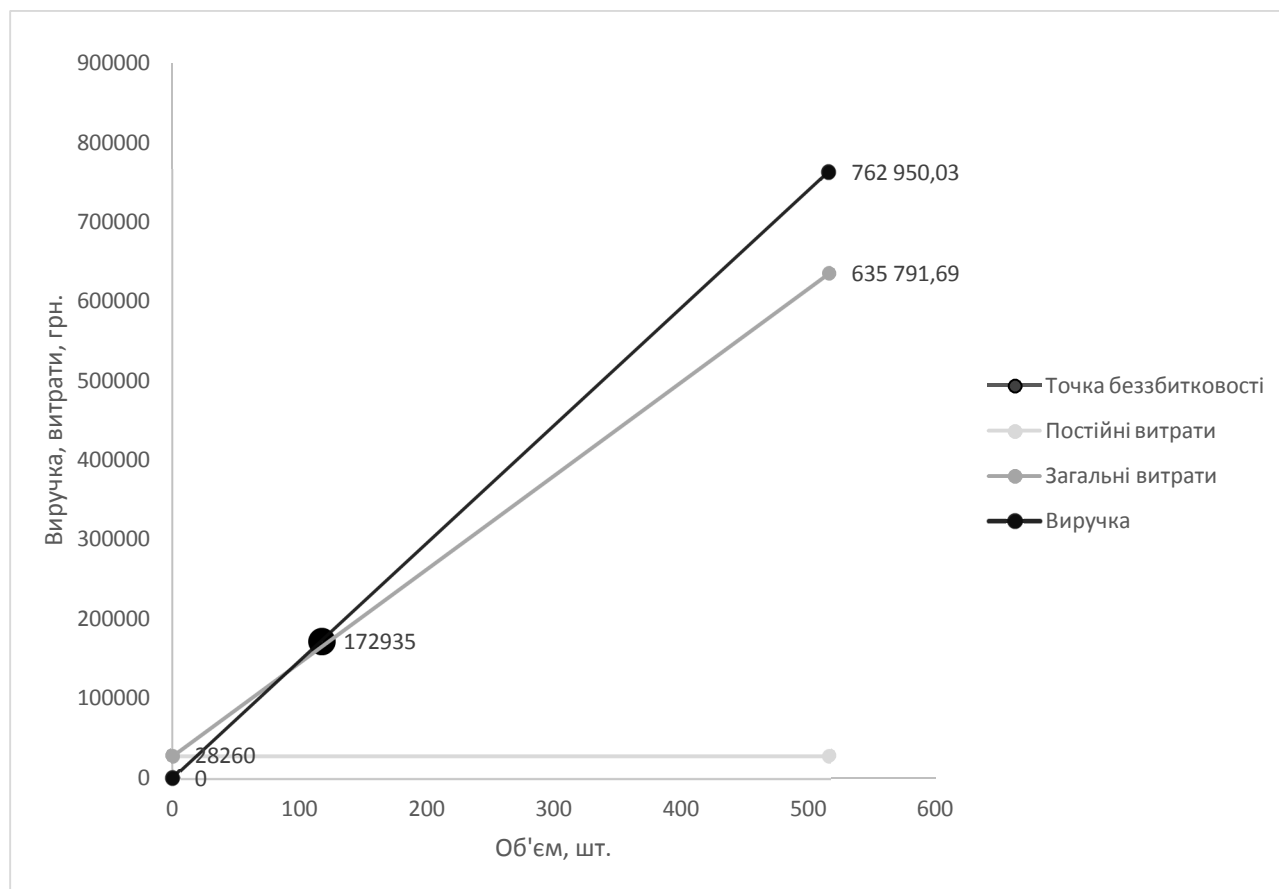

Рисунок 3.1 – Точка безбитковості

Джерело: Власний розрахунок

Підсумуємо розрахунки по кожному місяцю: доходи, витрати, прибуток. Відобразимо в нижче наведеній таблиці 3.6.

В наведеній таблиці прораховані основні показники, які дають загальну уяву які доходи, прибуток отримуватиме підприємство та які понесе витрати. Доходів за рік отримає на суму 762 950,03 грн, витрат – 635791,69 грн. Відповідно валовий прибуток ТОВ «Шосткинська міська друкарня» матиме в сумі 127158,34 грн.

Розрахуємо загальну суму чистого прибутку за рік:

$$127158,34 - (127158,34 * 0,20) = 101726,67 \text{ грн}$$

Таблиця – 3.6 Загальні дані по кожному місяцю доходів, витрат та прибутку

Місяць	Дохід, грн	Витрати, грн	Прибуток, грн
1	2	3	4
1	52 940,63	44 117,19	8 823,44
2	53 664,56	44 720,47	8 944,09
3	61 121,35	50 934,46	10 186,89
4	62 134,28	51 778,57	10 355,71
5	59 453,16	49 544,30	9 908,86
6	60 090,11	50 075,09	10 015,02
7	63 784,16	53 153,47	10 630,69
8	61 103,04	50 919,20	10 183,84
9	63 215,89	52 679,91	10 535,98
10	62 202,96	51 835,80	10 367,16
11	64 884,08	54 070,07	10 814,01
12	98 355,79	81 963,16	16 392,63
Всього	762 950,03	635 791,69	127 158,34

Джерело: Власний розрахунок за моделями розрахунків банерів

Для того, щоб зрозуміти динаміку наведених даних з таблиці 3.6 побудуємо графік відобразимо його на малюнку 3.2. Побудований графік відображає динаміку приросту доходів з кожним місяцем, найбільший приріст спостерігається в кінці періоду.

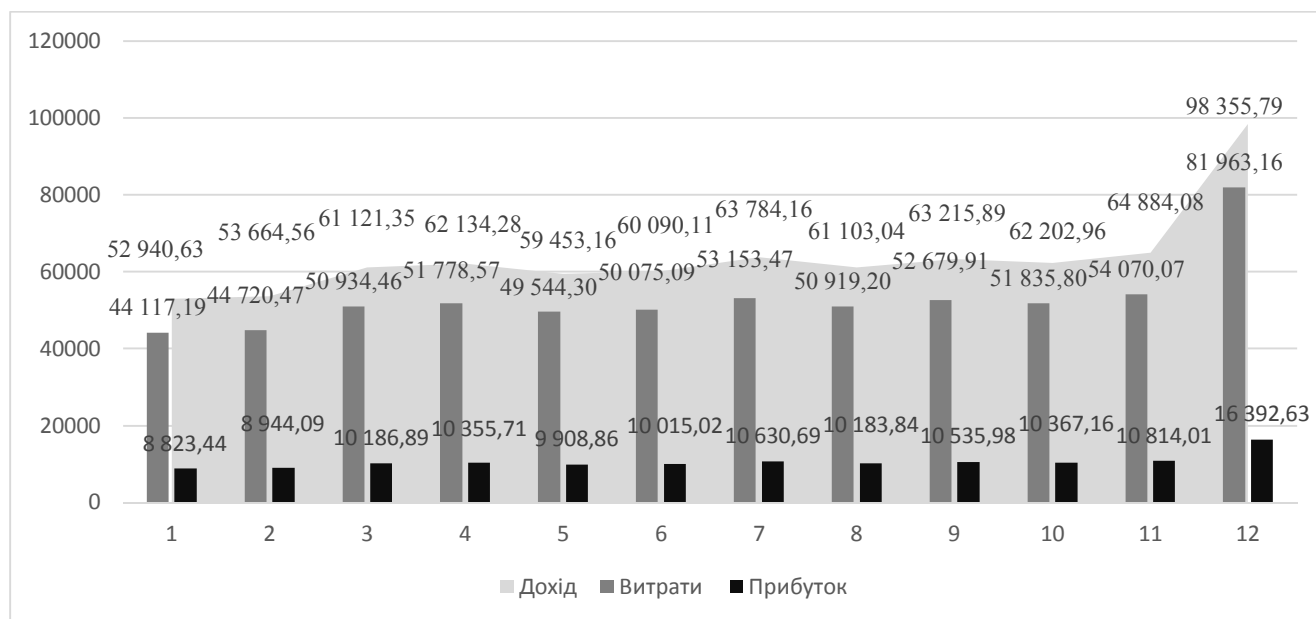

Рисунок 3.2 – Дані по кожному місяцю доходів, витрат, прибутку, тис. грн

Джерело: Власні розрахунки за моделями розрахунків банерів

Проведене дослідження та побудована модель показала позитивний результат для збільшення фінансового забезпечення ТОВ «Шосткинська міська друкарня».

Даний метод покращення фінансового стану впровадженням нового обладнання також має ймовірні ризики:

1. Нове обладнання може призвести до виробництва продукції, яка не буде відповідати вимогам якості.

2. Може виникнути технічний ризик, виражений в невідповідності обладнання до вимог підприємства. Обладнання може бути неякісним. Неправильна експлуатація обладнання працівниками.

3. До фінансових ризиків можна віднести перевищення витрат на установку та обслуговування.

4. Організаційним ризиком може бути не готовність персоналу до роботи на новому обладнанні, через відсутність необхідних знань.

Організаційно-економічні заходи по впровадженню нового обладнання включатимуть наступні напрямки:

1. Оцінивши потребу на підприємстві в новому обладнанні, постане вибір обладнання, яке буде відповідати вимогам виробництва продукції.

2. Плануватиметься фінансування власними коштами підприємства.

3. Планується, що нове обладнання після замовлення доставлять на протязі тижня. Дане підприємство має дуже багато вільного місця для установки обладнання. В додаткових спеціаліста щодо установки та налаштування немає потреби.

4. Для підготовки персоналу до нового обладнання вистачить інструкції.

Розробка процедури експлуатації та обслуговування обладнання:

1. Перед початком роботи перевірка всіх необхідних матеріалів, перевірка справності обладнання, налаштування обладнання.

2. Перевірка справності обладнання.

3. Виконання профілактичних заходів після кожної роботи обладнання (чистка, консервація).

4. Реєстрація всіх проведених робіт для контролю стану обладнання. Реєстрація повинна містити такі відомості: дата і час проведення роботи, застосовані матеріали, найменування проведеної роботи, результати роботи.

Економічні заходи на впровадження нового обладнання:

1. В оцінку витрат включаються: вартість обладнання, вартість запасних частин та витратних матеріалів для обслуговування, вартість ремонту та технічного обслуговування.

2. Оцінка очікуваних економічних ефектів від впровадження нового обладнання, ця оцінка повинна містити в собі такі ефекти: збільшення прибутку, зменшення витрат виробництва, покращення якості продукції, збільшення обсягів продажу, збільшення продуктивності праці.

ВИСНОВКИ

Провівши дослідження понять, механізмів, етапів та моделей діагностики фінансового забезпечення, можна відзначити, що її проведення потребує будь-який бізнес. Фінансова діагностика включає в себе комплекс необхідних досліджень, які в свою чергу треба розробляти до кожного підприємства окремо. Фінансову діагностику дуже часто відносять до частини управління фінансовим станом.

В методиці було розглянуто найпоширеніші методи аналізу фінансового стану: SWOT-аналіз, фінансово-майнового стану, структурний аналіз, ділова активність, рентабельність, фінансової стійкості.

Проаналізувавши види ризиків та факторів впливу на ризики, найбільш ймовірними в даний час є наступні ризики: фінансовий ризик, макроекономічний ризик, технологічний ризик, ризик кібербезпеки, ризик даних, ризик штучного інтелекту, ризик репутації.

ТОВ «Шосткинська міська друкарня» була заснована в 1998 році, форма власності є приватною, підприємство є юридичною особою. Має форму звітності форма N 1-мс та N 2-мс. Дане підприємство надає поліграфічні послуги. Для того щоб зрозуміти загальний стан підприємства було проведено SWOT-аналіз. Проаналізувавши сильні та слабкі сторони підприємства загрози та можливості було запропоновано подальші напрями розвитку діяльності: закупівля нового обладнання, розширення виробництва, позиціонування себе на ринку. В наш час важливим впливом в просування товарів і послуг є дієва реклама, на яку звертають увагу потенційні клієнти.

Проаналізувавши показники майнового стану, ефективність основних фондів, які приймають участь у виробництві на 1 грн припадало в 2021 році 8,79 грн, а в 2022 році 11,52 грн. Загалом за показниками майнового стану спостерігається збільшення, відповідно підприємство раціонально використовує основні фонди. Коефіцієнт мобільності зріс з 0,04 до 3,59, тобто підприємство має потенціал до розвитку та вкладень в основні засоби.

Провівши горизонтальний та вертикальний аналіз активу та пасиву балансу, в активі спостерігається динаміка приросту за всіма показниками. Найбільшу частку активів становили гроші та їх еквіваленти - 34,4 % та запаси 25,9 %. В пасиві балансу також показники збільшились та мають позитивну динаміку, найбільшу частку пасивів в 2022 році займає нерозподілений прибуток 89,3 %, в 2021 році він становив 78 %.

З горизонтального аналізу звіту про фінансові результати видно, що чистий дохід зріс на 943,7 тис. грн, інші доходи в 2022 році зменшились на 36 тис. грн, собівартість зменшилась в порівнянні з 2021 роком на 380,2 тис. грн, чистий прибуток зріс на 1155,4 тис. грн.

Проаналізувавши коефіцієнти оборотності, відмічається динаміка збільшення, кількість обертів по показникам збільшується, а період оборту зменшується, це свідчить про ефективне використання ресурсів.

Аналізуючи показники рентабельності відмічається деяких показників, як зріст так і спад. Зрости такі показники: рентабельність витрат, рентабельність активів за чистим прибутком. Зменшились наступні показники: рентабельність власного капіталу, рентабельність виробничих фондів, коефіцієнт реінвестування. Період окупності також має зменшення, але це є позитивною зміною.

Показники фінансової стійкості мають зріст, підприємство є фінансово стійким та зможе себе забезпечувати без додаткових залучень. Робочий капітал в 2022 році зріс на 1292,5 тис. грн. Коефіцієнт фінансової стабільності в 2022 році зріс з 2,36 до 7,25.

Також при проведенні дослідження ТОВ «Шосткинська міська друкарня» були визначені ймовірні ризики та оцінені в балах. Підприємство має найбільшу ймовірність настання наступних ризиків: ризик зменшення попиту поліграфічної продукції, ризик несвоєчасного постачання виробничих матеріалів, зниження прибутку та відсутність спеціалістів.

В шляхах покращення були відмічені проблеми, які має підприємство, та запропоновані шляхи покращення. Також серед шляхів покращення було обрано

метод покращення фінансового забезпечення через закупівлю нового обладнання (принтера), який дасть можливість розширити асортимент послуг, розширити коло потенційних покупців, збільшити прибуток.

Для побудови моделі розрахунку було взято нові товари, а саме банери різних розмірів. Середньоринкова ціна принтеру становила 172935 грн. Були розраховані витрати та прибуток по кожному товару за 12 місяців. В результаті розрахунку було визначено, що для покриття суми витрат в середньому потрібно буде продати 17 одиниць товару. При побудові ціни також використовувалась 20 % націнка на одиницю товару, прибутковість становила 13 %. Найбільший дохід з проведених розрахунків підприємство отримає в останній місяць року. Проведені розрахунки відобразили бажаний ефект від закупівлі нового основного засобу та є доцільними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондарук Т., Заїчко І., Бондарук І. Діагностика фінансового стану та інвестиційної привабливості господарського підприємства в системі фінансового менеджменту. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*, № 1-2 (2022). С. 62-75.
2. Тараруєв Ю.О. Сутність та діагностика фінансового стану підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці: збірник наукових праць, випуск 2(82)*. Видавничий дім «Гельветика» 2021. С. 113-119.
3. Патарідзе-Вишинська М. В. Діагностика фінансового стану підприємств як інструмент управління фінансовою безпекою. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал*. Острог: Видавництво НаУОА, березень 2019. № 12(40). С. 140–145.
4. Alicia Tuovila, Financial Analysis: Definition, Importance, Types, and Examples. May 27, 2023. URL: <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-analysis.asp> (дата звернення: 12.06.2023).
5. Лук'янова В.В., Лабунець О.О. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його поліпшення, 2018. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/2_07_uk/14.pdf (дата звернення: 14.05.2023).
6. Замлинський В. А., Жук Н. Л., Осик С. В., Мартіянова М. П. Сучасна бізнес-діагностика: цифрова зрілість та відновлення екосистем. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 3. С. 18 – 25.
7. Marc Holliday, What Is Diagnostic Analytics? How It Works and Examples, December 9, 2021. URL: <https://www.netsuite.com/portal/resource/articles/data-warehouse/diagnostic-analytics.shtml> (дата звернення: 08.04.2023).
8. Кириченко М. Фінансова діагностика підприємства. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «European scientific congress»* 20-22.03.2023 року, Мадрид, Іспанія. С. 317-319.

9. Eshna Verma, Financial Performance: Understanding the Concepts and Its Areas, 2023. URL: <https://www.simplilearn.com/financial-performance-rar21-article> (дата звернення: 10.06.2023).

10. Назаренко, І. (2023). Функціональна місія SWOT-аналізу в процесі моделювання стратегії оподаткування підприємства. *Економіка та суспільство*, (49). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-56> (дата звернення: 01.05.2023).

11. Дяченко К. С., Хорєва А. Ю. Методичні підходи до оцінювання фінансово-майнового стану бізнес-структури. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8369>. URL: [10.32702/2307-2105-2020.11.91](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.11.91) (дата звернення: 20.05.2023).

12. Драченко, А., & Юрчишена, Л. (2022). Концептуальний підхід до моделювання впливу фінансових показників на прибуток підприємства. *Економіка та суспільство*, (44). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-44> (дата звернення: 17.06.2023).

13. Адонін С. В., Калашнікова Ю. М., Смолянський А. А. Управління діловою активністю підприємства в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2021. № 12. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9739> URL: [10.32702/2307-2105-2021.12.88](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.12.88) (дата звернення: 25.05.2023).

14. Новіченко Л. С. Аналіз показників рентабельності підприємства: теоретичні та прикладні аспекти, 2021. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/09/2021-en-52-43.pdf> (дата звернення: 03.06.2023).

15. Партин, Г., Папірник, С. (2022). Забезпечення фінансової стійкості підприємства за умов нестабільності середовища функціонування. *Mechanism of an Economic Regulation*, (3-4(97-98), 129-13. URL: <https://doi.org/10.32782/mer.2022.97-98.21> (дата звернення: 10.06.2023).

16. Завитій Ольга. Роль фінансової діагностики в діяльності підприємства. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*, 2021.

Випуск 1-2. С. 33-41. URL: <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/iboen/article/viewFile/504/551> (дата звернення: 15.05.2023).

17. Netchyporenko A. (2023). Особливості управління фінансовими ризиками підприємства в умовах трансформаційних змін. *Економічний вісник університету*, (56), С. 200-206. URL: <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2023-56-200-206> (дата звернення: 13.06.2023).

18. P. G. Aquino Jr., et al. / Contaduría y Administración 67 (2), 2022, С. 118-141. URL: <http://dx.doi.org/10.22201/fca.24488410e.2022.3068> (дата звернення: 13.06.2023).

19. Mary K. Pratt 13 types of business risks for companies to manage, 2023. URL: <https://www.techtarget.com/searchcio/feature/4-basic-types-of-business-risks-in-the-enterprise> (дата звернення: 05.10.2023).

20. Євтушенко Н., Захаржевська А. (2022). Особливості формування механізму розвитку управління ризиками в підприємствах. *Економічний простір*, (182), С. 61-66. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/182-8> (дата звернення: 07.06.2023).

21. Marc Davis Identifying and Managing Business Risks, 2023. URL: <https://www.investopedia.com/articles/financial-theory/09/riskmanagementbusiness.asp> (дата звернення: 08.06.2023).

22. Башинська, І., Валянська, А., Гомонюк, Г. (2019). Управління ризиками як напрям забезпечення конкурентоспроможності підприємств. *Молодий вчений*, 1 (65), С. 413-416. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-1-65-96> (дата звернення: 12.07.2023).

23. Коленда Н.В. Стратегічний підхід до управління ризиками підприємства в умовах забезпечення його соціо-еколого-економічної безпеки, 2018. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/52.pdf (дата звернення: 23.07.2023).

24. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 14.09.2023).

25. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 15.09.2023).
26. Закон України «Про господарські товариства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text> (дата звернення: 15.09.2023).
27. Кириченко М. Діагностика ймовірних ризиків ліквідності підприємства. *Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ* (25-28 квітня 2023 р.). Суми. 2023. С. 433.
28. Інтернет-Магазин Техніки ТКС. URL: <https://ktc.ua/> (дата звернення: 07.10.2023).